

Întâmpinarea Domnului, Mănăstirea Stavronichita, Sfântul Munte Athos, 1546.

DIN SUMAR:

- **Comunicat**.....(p. 2)
- **Comemorarea Mitropolitului Bartolomeu la 9 ani de la trecerea în veșnicie – DARIUS ECHIM**.....(p. 2)
- **Părintele Nicolae Buda la 65 de ani de viață și 40 de ani de preoție – PR. JUSTIN TIRA**.....(p. 4)

† ANDREI

*Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului*

Bătrânii virtuoși își sfârșesc viața întâlnindu-L pe Dumnezeu

La început de februarie, la sărbătoarea Întâmpinării Domnului, atenția ne rămâne îndreptată spre Sfântul și Dreptul Simeon. Bătrânul acesta credincios îl aștepta de multă vreme pe Domnul Hristos. Ne spune Scriptura că „*lui i se vestise de către Duhul Sfânt că nu va vedea moartea până ce nu va vedea pe Hristosul Domnului*” (Luca 2, 26).

O relatare pioasă ne spune că el ar fi fost unul dintre cei 70 (sau 72) de traducători ai Septuagintei, Vechiul Testament în limba greacă. Ptolemeu al II-lea Filadelful, regele Egiptului, a dorit ca Sfânta Scriptură să fie tradusă din ebraică în greacă. Se știe că pe vremea aceea, asemeni limbii engleze astăzi, limba greacă se bucura de o circulație universală. Regele Ptolemeu a luat legătura cu Marele Preot Eleazar, care i-a trimis câte șase traducători din fiecare seminție a lui Israel, în totalitate 70 (sau 72). Aceștia au primit odăi separate și, ca prin minune, la urmă, traducerea lor erau aproape identice. Scriptura veche tradusă în greacă, după numărul celor 70, s-a numit Septuaginta. Această traducere a stat la baza multor traduceri făcute ulterior în Biserică. Dreptul Simeon, când a ajuns la versetul „*Iată, Fecioara, va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*” (Isaia 7, 14), s-ar fi îndoit de conținutul exprimat acolo. Și Duhul Sfânt i-a spus că nu va muri până când aceste lucruri nu se vor fi împlinit.

Când Maica Domnului cu Bătrânul Iosif, la împlinirea zilelor curățirii, după Legea lui Moise, L-au dus pe Pruncul Iisus Domnul „*ca să-L pună înaintea Domnului*” (Luca 2, 22), ne relatează Sfântul Luca faptul că „*era un om în Ierusalim cu numele Simeon; și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel, și Duhul Sfânt era asupra lui*” (Luca 2, 25).

Din îndemnul Duhului, când părinții L-au adus pe Pruncul Iisus la templu, a venit și L-a luat în brațe exclamând: „*Acum slobozește pe robul Tău, după cuvântul Tău, în pace, că ochii mei văzură mântuirea Tă, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israel*” (Luca 2, 29-32).

Și proorocița Ana, în vârstă de 84 de ani, „*venind ea în acel ceas, lauda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mântuire în Ierusalim*” (Luca 2, 38). Cei doi bătrâni și mulți alții, la amurgul vieții lor, L-au întâlnit pe Hristos Domnul, pentru că îl așteptau.

Ce calități avea Dreptul Simeon de s-a bucurat de acest dar? Putem enumera măcar patru, pe care Sfântul Luca le amintește în Evanghelia sa, în capitolul 2, versetul 25: era drept, temător de Dumnezeu, răbdător aștepta mângâierea lui Israel, era plin de Duhul Sfânt.

Simeon era drept în raporturile cu semenii săi. Cum va spune Sfântul Pavel mai târziu: „*Dați deci tuturor cele ce sunteți datori: celui cu darea, dare; celui cu vama, vamă; celui cu teama, teamă; celui cu cinstea, cinste*” (Romani 13, 7).

Apoi Simeon era temător de Dumnezeu, era om cu frică de Dumnezeu. Când spui despre cineva că este om cu frică de Dumnezeu spui totul despre el.

Simeon aștepta și mângâierea lui Dumnezeu, așteptare care s-a finalizat cu întâlnirea cu Domnul Hristos. Și peste toate, ne spune Scriptura că „*Duhul Sfânt era asupra lui*” (Luca 2, 25).

De-a lungul istoriei Bisericii au fost multe cazuri de bătrâni virtuoși care și-au încheiat viața întâlnindu-L pe Domnul Hristos. O să evoc un singur caz – Părintele Nicodim Mândiță. Mare duhovnic, preot misionar într-o seamă de parohii, scriind o mulțime de cărți și broșuri de învățătură pentru popor, ajunge să fie întemnițat în timpul comunismului. Este pus în libertate odată cu eliberarea deținuților politici.

Părintele Petroniu Tănase, în cartea „*Icoane smerite din Sfânta Ortodoxie românească*”¹, i-a dedicat un eseu. Acesta ne spune că, după eliberare, s-a stabilit la Mănăstirea Agapia, unde fusese duhovnic, trăindu-și ultima perioadă din viață în liniște și smerenie. Era bolnav, dar limpede la minte și se ruga mereu.

Într-o seară, le-a spus celor două maici care-l îngrijeau: „*Maicilor, stați de veghe în noaptea asta cu mine, căci dimineață, la ora 3, plec și am mare nevoie de rugăciune*”². Maicile

¹ Editura Bizantină, București, 2002.

² *Ibidem*, p. 100.

➤ s-au rugat, au citit acatiste, paraclise, psalmi, iar părintele se ruga și întreba din când în când cât e ceasul. Se apropia ora 3 și „Deodată chilia se umplu de o puternică lumină și vedeam lângă părintele, povestește una dintre maici, un arhiereu îmbrăcat în veșminte, având în mâini două sfeșnice, unul cu trei și unul cu patru lumânări. Noi am căzut jos de frică, dar am auzit pe arhiereu zicând: Părinte, de acum mergi cu noi! Iar părintele a spus atât: Doamne, cât Te-am așteptat!”³ A dispărut și lumina și arhiereul. Părintele plecase în eternitate.

Modul acesta de a pleca îl putem asemăna cu invocarea bătrânului Simeon: „Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace...” (Luca 2, 29) sau cu afirmația Sfântului Apostol Pavel: „Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit. De acum mi s-a gătit cununa dreptății pe care Domnul îmi va da-o în ziua aceea...” (2 Timotei 4, 8).

³ Ibidem.

Mitropolitul Bartolomeu Anania, comemorat la 9 ani de la trecerea în veșnicie

➤ a împlinirea a nouă ani de la trecerea la cele veșnice, vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu Anania a fost comemorat joi, 30 ianuarie 2020, în cadrul unei seri culturale. Evenimentul, organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, a avut loc de la ora 18:30, în sala de evenimente a Muzeului Mitropoliei, de la demisolul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, în prezența și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Numeroși clujeni, tineri, teologi, oameni de cultură, precum și cei care l-au cunoscut personal pe mitropolitul de pioasă amintire, Bartolomeu Anania, ori prin predicile rostite de la amvonul Catedralei, s-au întâlnit pentru o seară de rugăciune și de reculegere. Personalitatea marelui ierarh și cărturar a fost evocată de distinși oameni de cultură, care au vorbit despre persoana sa remarcabilă și despre realizările sale.

Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a rostit un cuvânt evocativ despre personalitatea și operele Mitropolitului Bartolomeu.

„Un înaintaș mare al nostru, al tuturor, și în special al meu, este Mitropolitul Bartolomeu Anania. Voi pomeni doar de «Memoriile» lui, pe care acum când le lecturez tare multă bucurie sufletească îmi fac. Vă citesc doar o frază, în care zice așa: «Memoriile mele sunt departe de a fi complete, mai cu seamă ultimele capitole, pe care le-am scris biciuit de timp. Dar, așa cum sunt, ele se vor și se propun o mărturie nu numai a unei lumi, ci și a unui suflet. E vorba de sufletul meu»”, a citat **Înaltpreasfinția Sa.**

Evocarea ierarhului și a omului de litere a fost făcută de profesorul univ. dr. Andrei Marga, filosof și politolog – fost rector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, care a vorbit pe tema „Mitropolitul Bartolomeu Anania astăzi”.

„Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu Anania este prezent în viața noastră prin numeroase înfăptuiri la Cluj sau în afara Clujului. De asemenea, este prezent printr-o seamă de reflecții, care pe măsură ce vor fi cunoscute, multă

lume își va da seama de adevărul reală a ierarhului; multe reflecții care sunt, în sensul bun, provocări pentru instituțiile noastre din România de la această oră. Dintre realizările proeminente eu am citat contribuția la articularea și dezvoltarea Facultății de Teologie Ortodoxă, apoi, sigur cât de mult a onorat și Universitatea prin traducerea Bibliei, care nu e o simplă diortosire, ci o traducere efectivă. Mai apoi, am abordat calitatea eminentă a arhiepiscopului de om al cetății. A fost un om care nu a operat cu jumătăți de adevăruri, care nu accepta să se spună pe jumătate adevărul. Totodată, a fost un om care a reflectat la evoluția din România. Predica lui despre democrație merită să fie pusă pe masa oricărui decident din ziua de astăzi”, a mărturisit profesorul Andrei Marga.

În cadrul serii culturale, actrița Elena Ivanca, de la Teatrul Național „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, a prezentat un spectacol-lectură din piesa de teatru „Păhăreleul cu nectar” de Valeriu Anania. Alături de ea a lecturat și un grup de elevi din clasa a II-a B (învățătoare Cosmina Tamaș), de la Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

Coordonați muzical de artistul liric Iulia Merca, tenorii Sergiu Coltan și Darius Coltan, acompaniați la pian de Larisa Pentea, de la Opera Națională Română din Cluj-Napoca, au susținut un recital muzical. Au interpretat: „Ave Maria” de G. Caccini, „Rugăciune” de S. Păutza și M. Eminescu, „Requiem – Ingemisco” de G. Verdi, „Panis Angelicus” de C. Franck și altele.

Evenimentul a fost moderat și prezentat de părintele Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului.

La final, cei prezenți s-au recules la mormântul vrednicului de pomenire Mitropolit Bartolomeu, care se află în cripta ierarhilor de la demisolul Catedralei.

Slujbă de pomenire pentru ierarhii Bartolomeu Anania și Nicolae Ivan

În Duminica a XVII-a după Rusalii, 2 februarie 2020, la Praznicul Întâmpinării Domnului, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca. La finalul slujbei, a săvârșit o slujbă de parastas pentru odihna sufletului Mitropolitului Bartolomeu, de la a cărui trecere la Domnul s-au împlinit, vineri, 31 ianuarie, nouă ani; și pentru Episcopul Nicolae Ivan, de la a cărui trecere la cele veșnice s-au împlinit luni, 3 februarie, optzeci și patru de ani.

Mai apoi, Înaltpreasfințitul Andrei a depus flori la statuile celor doi ierarhi pomeniți, aflate în fața Catedralei. Acestea au fost inaugurate și sfințite în anul 2018, la sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei. Astfel, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a marcat simbolic Jubileul celor 100 de ani de la Marea Unire, prin cultivarea memoriei unor mari oameni ai Bisericii, dar și prin marcarea unor locuri și evenimente simbolice, care ilustrează parcursul celor 100 de ani de la întregirea țării.

De asemenea, alături de soborul de preoți și de credincioși, Mitropolitul Andrei a oficiat o slujbă de pomenire la mormintele celor doi ierarhi, din cripta de la demisolul Catedralei.

Darius Echim

Comunicat

Primele decizii luate de Sfântul Sinod în acest an

➤ În ziua de 13 februarie 2020, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

În cadrul acestei ședințe a avut loc alegerea Episcopului-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Sfântul Sinod l-a ales prin vot secret pe Preacuviosul Părinte Arhimandrit **Benedict Vesa** ca Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Noul Episcop-vicar va purta titlatura de **Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul**. Hirotonia va avea loc duminică, 23 februarie 2020, în Catedrala mitropolitană din Cluj-Napoca.

În cadrul aceleiași ședințe au mai fost luate următoarele hotărâri:

- Înființarea în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București a unui nou program de studii universitare de master intitulat *Managementul economic și administrarea unităților bisericești*, domeniul – Teologie, forma de învățământ *cu frecvență*.

- Organizarea celei de-a șaptea ediții a *Întâlnirii Internaționale a Tineretului Ortodox*, în anul 2020, la Timișoara.

Totodată, au fost evidențiate:

- Publicarea în *Monitorul Oficial* (nr. 97 din 10 februarie 2020) a *Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române* aprobat de Sfântul Sinod în ședința de lucru din 16 decembrie 2019 (hotărârea sinodală 12.190/2019).

- Numeroasele activități social-filantropice desfășurate în Patriarhia Română, activități în valoare de 153.600.638 lei (peste 32 milioane euro).

În legătură cu invitația Preafericitului Părinte Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului, adresată Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române de a participa, în perioada 25-27 februarie 2020, la întâlnirea fraternală de la Amman, Iordania, „Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a reiterat hotărârea sa nr. 3668, reluată în hotărârile nr. 9156/2018 și nr. 180/2019, și anume ca Patriarhia Ecumenică și Patriarhia Moscovei să reia dialogul pentru a ajunge, cât mai curând posibil, la o soluție, în problema autocefaliei Bisericii Ortodoxe din Ucraina, pentru a nu se adânci polarizarea celor două tabere adverse: una a Bisericii Ortodoxe pro-Constantinopol și cealaltă a Bisericii Ortodoxe pro-Moscova.

De asemenea, Sfântul Sinod a precizat că este de acord cu acordarea autocefaliei întregii Biserici Ortodoxe din Ucraina (nu doar a unei părți), însă aceasta se poate realiza numai prin înțelegerea dintre Patriarhia Ecumenică și Patriarhia Moscovei și prin consens panortodox.

Iar, pentru a nu se interpreta că întâlnirea de la Amman, inițiată de Patriarhia Ierusalimului, ar fi o Sinaxă a întâistătorilor Bisericii Ortodoxe, la respectiva întâlnire fraternală la care se vor discuta modalități de reconciliere și de restabilire a comuniunii euharistice între unele Biserici Ortodoxe autocefale surori, Sfântul Sinod a hotărât ca Biserica Ortodoxă Română să nu fie reprezentată de Patriarhul României, ci de o delegație a Patriarhiei Române.

Această participare a Bisericii Ortodoxe Române la întrunirea fraternală de la Amman este motivată de faptul că toate Bisericile Ortodoxe autocefale au responsabilitatea de a conlucra pentru menținerea, apărarea și promovarea unității dogmatice, canonice și euharistice ortodoxe, potrivit Evangheliei lui Hristos și Sfintelor Canoane Ortodoxe”.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

Alegerea Episcopului vicar Benedict Bistrițeanul. Primele declarații

Bupă alegerea sa, în cadrul Ședinței Sfântului Sinod din 13 februarie 2020, în funcția de episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Arhimandritul Benedict Vesa a mărturisit: „Mulțumesc lui Dumnezeu de la cer până la pământ pentru această zi binecuvântată! M-am simțit ocrotit de Maica Domnului dintotdeauna și trăirea pe care o am acum aș vrea să o exprim pormind de la paradigma pe care Ea Însăși a trăit-o atunci când a fost chemată de Dumnezeu”.

Noul episcop vicar a fost ales cu 35 de voturi din 51 exprimate în ședința de lucru a Sfântului Sinod de joi, 13 februarie 2020. Arhimandritul Benedict Vesa va deveni cel mai tânăr ierarh din Biserica Ortodoxă Română.

În urma votului, părintele arhimandrit și-a exprimat deschis gândurile: „Pe de o parte, este acest gând: Cum va fi? Cum este mie aceasta, ținând cont de puținătatea vârstei și de nedeplinătatea duhovnicească? Dar, pe de altă parte, este și această încurajare: că Duhul Domnului este, va fi peste mine și puterea Celui Preaînalt mă va întări, Domnul este cu noi! Nu pentru dreptățile mele socotesc că se întâmplă lucrul acesta, ci pentru credința Bisericii și pentru lucrarea ei... Iar pe de altă parte, sunt încurajat și rostesc și eu în aceeași paradigmă: A căutat spre smerenia robului său. Și zice Sfântul Isaac Sirul că acolo unde este smerenie, smerenia ține loc de fapte”, a subliniat Episcopul vicar ales Benedict Bistrițeanul.

„Primesc cu bucurie această ascultare pe care Biserica mi-o pune pe umeri sub chipul omoforului înțelegând că omoforul este o chemare la dragostea jertfelnică a Păstorului celui Bun care lasă cele 99 de oi în siguranță și pleacă să o caute pe cea de-a o sută. Mi se pune o altă Cruce pe umeri. Dar așa cum știm, cum spunea și Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, prin cruce vine bucuria și sunt conștient de acest lucru... În acest moment foarte intens pentru mine, doresc să mulțumesc cu fiască recunoștință Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru încredere și pentru gândul bun și în măsura în care voi putea mă voi strădui să fac lucrarea Bisericii”.

Patriarhul României l-a felicitat pe viitorul arhiepiscop, exprimându-și încrederea în viitoarea slujire. „Ne bucurăm că s-a apreciat atât pregătirea intelectuală cât și cea spirituală”, a spus Patriarhul Daniel. Preafericirea Sa a spus că așteaptă ca Arhimandritul Benedict să-și aducă contribuția în lucrările Sfântului Sinod, dar mai ales pe plan local, „într-un oraș universitar, multietnic și multiconfesional, unde este singura universitate (din România, n.r.) care are patru facultăți de teologie”. „Este necesară o mărturie ortodoxă solidă, consistentă și mai ales corectă pentru a arăta valorile eterne ale Ortodoxiei”.

CV Arhimandrit BENEDICT VESA

Secretar eparhial al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului,
Lector universitar la Facultatea de Teologie
Ortodoxă din Cluj-Napoca

Traseu biografic

S-a născut în ziua de 13 februarie 1984 în orașul Abrud, într-o familie sacerdotală. Tatăl Ioan, preot paroh în satul Sartăș, comuna Baia de Arieș (Arhiepiscopia Alba Iuliei),

iar mama Elena-Mărioara dascăl de școală primară. Este cel de-al doilea copil al familiei (fratele Marius-Ioan inginer de profesie). Studiile primare și gimnaziale le-a urmat în localitatea natală, iar cele liceale la Seminarul Teologic „Mitropolit Simeon Ștefan” din Alba Iulia începând cu anul 1999. Copilăria „teologică” în satul de odinioară i-a înlesnit alegerea de a urma Teologia și a-și împlini ulterior vocația sacerdotală.

Alba Iulia și Catedrala Arhiepiscopală au devenit creuzetul formării sale teologice și „punctul o” de referință în drumurile de mai târziu. S-a bucurat în toată această perioadă de oameni ai lui Dumnezeu care să-l însoțească în evoluția vârstei spirituale – părinți duhovnici Ioan Ciungu și Teofil Tia, alături de profesori bine pregătiți și cu o viață spirituală serioasă.

După terminarea celor cinci ani de seminar a urmat cursurile Facultății de Teologie din Alba Iulia (2004-2008), în proximitatea geografică și spirituală a Catedralei Arhiepiscopale. Oferta serioasă de studiu primită acolo a mers mână în mână cu programul duhovnicesc propus cu acrivie studenților. Studiile de licență au fost încheiate cu o lucrare la disciplina Spiritualitate Ortodoxă, sub coordonarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Andrei, care îi devenise și duhovnic începând cu al doilea an de facultate. A urmat apoi un program de master în domeniul teologiei sistematice (2008-2010) la aceeași facultate, finalizat cu o disertație dedicată spiritualității Sfântului Isaac Sirul, sub îndrumarea aceluiași coordonator. În acest răstimp a desfășurat activitate misionară în cadrul Departamentului de Tineret al Arhiepiscopiei, respectiv a ocupat postul de redactor la Editura Reîntregirea a Arhiepiscopiei.

Pentru o mai bună plasare în realitatea religioasă a lumii actuale, dar și pentru o experiență de studiu în afara granițelor, între anii 2009-2011 a urmat un al doilea program de master, de data aceasta în domeniul teologiei ecumenice, la Institutul Ecumenic de la Bossey (Universitatea Geneva), perioadă de studiu finalizată cu o disertație dedicată spiritualității ortodoxe și rolului său ecumenic, sub coordonarea Părintelui Profesor Ioan Saucă, Directorul Institutului. Experiența de studiu a fost acompaniată și de o activitate misionară în parohiile românești de la Geneva și Lausanne.

Studiile doctorale s-au desfășurat în aceeași zonă teologică, de acum mult mai specifică, și anume mistică Sfântului Isaac Sirul¹. Doctoratul în Teologie, sub coordonarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei (Andreicuț), l-a susținut în cadrul Universității Babeș-Bolyai în anul 2013, avându-i în comisie pe Pr. Prof. univ. dr. Vasile Răducă

(Facultatea de Teologie „Justinian Patriarhul” din București), pe Pr. Prof. univ. dr. Gheorghe Popa (Facultatea de Teologie din Iași) și pe Pr. Prof. univ. dr. Ștefan Iloaie (Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca). Calificativul obținut a fost „summa cum laude”. În ultimul an de doctorat la Cluj a început un al doilea doctorat în studii istorice și istorico-religioase, în orașul universitar de tradiție Padova, sub coordonarea cunoscutului siriacist Paolo Bettiolo, continuându-și pregătirea în zona spiritualității siriace, dar de data aceasta din perspectivă istorică. La începutul anului 2016 și-a susținut teza de doctorat² la Școala doctorală de istorie din cadrul Facultății de Istorie din Padova, avându-i în comisie pe profesorii Alberto Camplani (Universitatea Roma La Sapienza), Carla Noce (Universitatea Roma Tre), Luigi Canetti (Universitatea di Bologna).

Începând cu anul 2012 și-a început și activitatea administrativă, fiind numit secretar eparhial, activitate pe care o desfășoară până în prezent. De asemenea, din anul 2014 a devenit și cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, Catedra de Spiritualitate (2014-2016 asistent universitar, iar din 2016 până în prezent lector universitar).

¹ „Cunoașterea lui Dumnezeu la Sfântul Isaac Sirul. Itinerariul spiritual de la dreptatea ascetică la dragostea duhovnicească”.

² „The Doctrine of Knowledge in Isaac of Niniveh and the East Syriac Theology of the 7-8th Century”.

Slujirea pastorală a început-o în luna ianuarie a anului 2015 – pe 17 ianuarie a fost tuns în monahism la Mănăstirea Nicula, naș de călugărie fiindu-i Părintele Teofil Roman (actualmente arhiepiscop vicar al Episcopiei Spaniei și Portugaliei), primind numele Benedict. Pe 24 ianuarie a fost hirotonit ierodiacon, iar pe 30 ianuarie ieromonah pe seama Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca.

Activitate pastoral-administrativă

La scurtă vreme după terminarea facultății și-a început activitatea pastorală prin cateheze parohiale și organizare/participări la diverse întâlniri cu tinerii. Pe perioada studiilor în afara țării a activat ca și cântăreț de strană și dirijor de cor în parohiile românești din Geneva, Lausanne, respectiv Verona. În paralel, a frecventat anumite cursuri de Teologie interconfesională și interreligioasă, a participat la întâlniri și manifestări teologice academice și de nuanță ecumenică.

Odată întors în țară, activitatea administrativă a căpătat prioritate, slujind în Arhiepiscopia Clujului ca secretar eparhial și șef de cabinet al Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, dobândind o frumoasă experiență pastoral-relațională cu preoții, monahii, studenții și credincioșii locului.

Numeroasele slujiri, atât în catedrala Mitropolitană, cât și în diversele parohii și mănăstiri din eparhie sau la capela Facultății de Teologie, însoțite de cuvinte de învățătură, au constituit resortul către dobândirea unei viziuni panoramice asupra realităților pastorale din această eparhie, dar nu numai. La acestea se adaugă diversele conferințe pastorale – în biserici, centre culturale sau școli, fructificând potențialul catehetic al învățăturii noastre ortodoxe, întrupat într-un limbaj al vremii și cu un vădit și imediat scop practic. Clujul, fiind un oraș academic, a se adresa intelectualilor și tinerilor studenți în predici sau în diverse comunicări a fost o provocare și o șansă deopotrivă.

Pentru slujirea pastorală, în ziua de 1 ianuarie 2016 va fi ridicat la rangul de protosinghel, iar pe 25 decembrie 2017, ca urmare a hotărârii nr. 7974 a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, va fi hirotesit Arhimandrit. În anul centenar 2018, a primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei Ordinul „Mihai Vodă” – crucea pectorală.

Activitatea academică

Slujirea pastoral-administrativă a fost însoțită de o permanentă preocupare academică, fiind și cadru didactic, dar și de dorința de o mai bună relaționare cu urbea culturală. Este autorul a cinci volume dedicate spiritualității siriace, cu precădere teologiei Sfântului Isaac Sirul, dintre care două publicate în afara țării (Germania, respectiv Statele Unite ale Americii), dar și a două mici volume de eseuri dedicate personalităților duhovnicești contemporane, din dorința de a face experiența lor accesibilă omului contemporan. La acestea se adaugă și cinci traduceri de diverse dimensiuni. În ce privește cercetarea academică, a publicat 50 de articole științifice în reviste sau volume colective, în țară și străinătate, atât în limba română, cât și în

limbile engleză, respectiv italiană, și a participat la 50 de simpozioane naționale și internaționale, în Europa sau Asia.

O preocupare specială o are față de Mișcarea „Rugul Aprins”, încurajată și de relația directă întreținută cu familia savantului Alexandru Mironescu. Din această prietenie și colaborare s-au născut trei volume publicate la Editura Renașterea pe care le-a coordonat – „La scaunul mărturisirii” (Alexandru Mironescu), „În preajma lui Alexandru Mironescu” (Ileana Mironescu) și „Hrisovul

clipelor” (Părintele Daniil de la Schitul Rarău/ Sandu Tudor). La acestea se adaugă și alte câteva volume coordonate. De amintit sunt și cele aproape 100 de articole de mici dimensiuni publicate în diverse reviste și ziare religioase sau laice locale.

Tot pe plan academic, mai amintim și faptul că începând cu anul 2016 până în prezent, organizează un workshop/ curs facultativ de Limbă și literatură siriacă la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, cu scopul de a oferi studenților o mai bună familiarizare cu literatura patristică a acestei tradiții, analizată din perspectivă istorică și cultural-lingvistică. În acest context menționăm și faptul că este membru al Asociației Siraicștilor din Italia.

Mai adăugăm, în cele din urmă, și trei distincții pe care le-a primit în ultimii ani – ca dascăl, „Premiul Excellentia” al Universității Babeș-Bolyai, Distincția pentru preoți „Protopop Martir Aurel Munteanu” a Protopopiatului Huedin și Diploma Aniversară a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, Filiala Bistrița-Năsăud.

Părintele Nicolae Buda, la 65 de ani de viață și 40 de ani de preoție

Pr. Iustin Tira

Be curând, mai precis pe 6 decembrie 2019, părintele Nicolae Buda, de la parohia „Nașterea Domnului” din municipiul Cluj-Napoca, și-a aniversat împlinirea a 65 de ani de viață și 40 de ani de preoție. Cifrele sunt frumoase și prin ele însele, dar devin cu adevărat importante prin conținutul lor, prin ceea ce au rodit atât anii vieții, cât și cei ai preoției. Tocmai aceste roade m-au determinat să așez pe hârtie câteva gânduri despre lucrarea preotească, cu toate componentele ei, desfășurată în cele 4 decenii de către părintele Nicolae Buda.

Drumul lucrării sale preoțești își are începutul într-o zi de mare praznic, *Adormirea Maicii Domnului*, și într-un așezământ cu rezonanță în ortodoxia românească: *Mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia*, mănăstirea inimilor și tinereților noastre, ale noastre și ale multora care-și găesc aici lumină, leac și alinare. În acest loc binecuvântat, în ziua de 15 august 1979, vrednicul de pomenire, părintele nostru Justinian, pe atunci episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, prin punerea mâinilor arhieriei îi împărtășea tânărului

teolog Nicolae Buda din Ungureni (jud. Maramureș), harul Tainei Preoției, pentru slujirea comunității parohiale din Sălcea, pe atunci modest sat din vecinătatea Clujului. Vreme de 4 ani, cu entuziasmul și dăruirea tinereții, s-a identificat cu viața credincioșilor încredințați spre păstorie, astfel încât legătura sufletească creată atunci dănuie și astăzi, ceea ce nu-i puțin lucru.

Periplul lucrării sale preoțești avea să continue cu alte ascultări ce i s-au încredințat de către Chiriarul său, în aria școlară, administrativ-bisericească și pastoral-misionară a Arhiepiscopiei Clujului. Așa se face că pe data de 1 octombrie 1982, vrednicul de pomenire arhiepiscopul Teofil, la recomandarea episcopului vicar de la acea vreme, l-a chemat și numit în funcția de duhovnic și profesor la Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca; cu data de 1 ianuarie 1989 avea să fie promovat ca secretar eparhial al Arhiepiscopiei Clujului, responsabilitate pe care o va gestiona cu înțelepciune și cu multă bună așezare, mai ales în focul frământărilor de după decembrie 1989. Când furtuna s-a mai domolit, cu 1 noiembrie 1990 și-a reluat activitatea pastoral-misionară ca preot la parohia „Sfântul Prooroc Ilie” din municipiul nostru, până la data de 18 februarie 1994, când a fost chemat de către arhiepiscopul Bartolomeu să preia parohia „Nașterea Domnului” din cartierul Gheorgheni, grav tulburată de frământări interne. În foarte scurt timp a reșezat pacea și armonia în sânul comunității parohiale și a început construirea celor două edificii: biserica din sufletul creștinilor și biserica parohială, ce se înalță acum maiestuos în Piața Hermes. Cea de zid s-a isprăvit și a fost tâmosită în 5 septembrie 2010 de către Preasfințitul Irineu Bistrițeanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Clujului. Cea din sufletul creștinilor continuă să se zidească, să crească și să se înfrumusețeze cu netrecătoare podoabe. Cei 25 de ani de slujire ca preot paroh al parohiei „Nașterea Domnului” vor rămâne un segment luminos din istoria parohiei și un reper și model de pastorație pentru cei ce vin în parohii cum sunt cele din municipiul Cluj-Napoca.

Concomitent cu slujirea preotească la parohie, părintele Nicu Buda a fost chemat la funcții de conducere dintre cele mai importante în administrația bisericească a eparhiei. Astfel, cu data de 1 octombrie 2004, mitropolitul Bartolomeu l-a numit în funcția de protopop al protopopiatului Cluj II, iar cu data de 15 februarie 2009, același Chiriarh, l-a numit în postul de inspector eparhial al Arhiepiscopiei noastre. În această demnitate a funcționat până la 31 august 2016 când, la propria-i solicitare, Înaltpreasfințitul Mitropolit Andrei i-a acordat binecuvântarea de retragere la parohie.

Cei 40 de ani de activitate ai părintelui Nicu Buda au însemnat tot atâția ani de dăruire, de ascultare, de iubire față de semenii, de jertfelnicie, răbdare, toate înveșmântate în mantia înțelepciunii și omeniei pe care n-a uitat-o niciodată, nici în slujirea preotească și nici în demnitățile bisericești încredințate. De aceea lucrarea lui a rodit și material și duhovnicește și s-a bucurat de iubirea credincioșilor, de prețuirea și prietenia colegilor, ca și de aprecierea superiorilor, respectiv a Chiriarhului, care l-au răsplătit cu toate distincțiile bisericești pe care le poate primi un preot de mir: „*Iconom*” (1989), „*Iconom stravrofor*” (2004), „*Crucea patriarhală*” (2010) și „*Crucea arhiepiscopală*” (2019). Peste toate acestea, cea mai strălucitoare și nepieritoare distincție este și rămâne iubirea credincioșilor față de părintele lor duhovnicesc. Nu putea să fie altfel, pentru că nenumăratele activități și programe gândite și lucrate în așa fel încât să cuprindă atât pe vârstnici și pe maturi, cât și pe tineri și pe copii, au fost de natură să-l apropie de biserică și de preot, ceea ce nu-i deloc puțin. Între altele, parohia „Nașterea Domnului” cred că este campioană la pelerinaje în țară și în străinătate și la serbări și activități școlare desfășurate sub egida Bisericii sau chiar în biserică. Elevii și cadrele didactice ale școlii „*Constantin Brâncuși*”, din aria parohiei, sunt beneficiarii acestor programe care se desfășoară de mulți ani.

N-a fost neglijată nici partea economico-gospodărească a unităților pe care le-a condus. Așa se face că Protopopiatul Cluj II, preluat cu un sediu într-un spațiu închiriat (pe care erau somați să-l elibereze), la scurtă vreme a fost înzestrat cu un sediu modern, cumpărat într-un imobil nou, pe strada Năsăud nr. 22, unde-și desfășoară activitatea și astăzi, iar parohia „Nașterea Domnului”, pe lângă frumoasa biserică parohială construită, a fost înzestrată și cu un apartament spațios, cumpărat și amenajat cu destinația de casă parohială.

Aici trebuie să spunem că, pe tot parcursul celor 40 de ani de activitate, pe lângă ascultarea și sprijinul credincioșilor săi, care au răspuns întotdeauna jertfelniciei și omeniei cu care erau slujiți, părintele Nicu Buda s-a bucurat și de sprijinul și susținerea totală a familiei sale, mai ales al *preotesei Raveca*. În roadele preoției lui se regăsesc și jertfelnicia familiei cu care l-a binecuvântat Dumnezeu.

Retragerea la bine meritata pensie a unui astfel de slujitor lasă un gol în misiunea de slujire a lui Dumnezeu și a oamenilor, dar, în egală măsură, rămâne foarte vizibil, pentru ochii dispuși să vadă, reperul și modelul preotului de care Biserica, credincioșii și societatea au nevoie astăzi.

Credincioșii îl iubesc și-l regretă, prietenii îl admiră, iar familia îl prețuiește.

Bucurie și împlinire duhovnicească la Centrul Social Sfântul Mucenic Iulian

Pr. dr. Gavril Vârva

Ln după-amiaza zilei de 1 ianuarie a.c. a avut loc consacrarea Paraclisului cu hramurile „Sfântul Vasile cel Mare” și „Sfântul Mucenic Iulian” de pe Valea Seacă, comuna Baci, prin ritualul oficiat de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Așa se face că, înainte de ceasul Vecerniei credincioși de toate vârstele, îmbrăcați de sărbătoare s-au adunat și l-au întâmpinat, în frunte cu familia Șolea, ctitorii acestui așezământ și alți invitați, pe Părintele Mitropolit. În continuare un

grup de copii din parohia Popești, protopopiatul Cluj I, îmbrăcați în straie populare au însuflețit momentul întâmpinării ierarhului cu frumoase colinde tradiționale. După ce copiii au colindat și primit daruri, soborul de preoți, potrivit tradiției noastre liturgice, l-au primit cu Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce, iar apoi l-au condus în paraclis în armonia imnului arhieresc intonat de către corul bisericii „*Înălțarea Sfintei Cruci*” și „*Sfântul Apostol Bartolomeu*” din Municipiul Cluj-Napoca, care a dat și răspunsurile la strana.

Momentul consacării noului paraclis a fost unul emoționant și impresionant, Părintele Mitropolit Andrei izbutind prin slujire și trăire, să imprime atmosfera de rugăciune și comuniune duhovnicească, încât pe fețele tuturor, preoți și credincioși, se putea citi bucuria sfânta izvorâtă din frumusețea și bogăția harismatică a slujbei, de parcă erau dornici să rostească cuvintele: „*In biserica slavei tale stând, în cer ni se pare a sta, Născătoare de Dumnezeu*”.

La sfârșit a fost oficiat – în mod special – o slujbă de pomenire în memoria tânărului Horațiu Iulian, plecat în mod tragic în lumea de dincolo, față de care părinții săi s-au jertfit și ostenit să înalțe acest așezământ care va purta hramul sfântului protector al scumpului lor fecior.

În continuare, Mitropolitul nostru a adresat celor prezenți un cald cuvânt de învățătură despre semnificația celor trei sărbători cu prăznuirea în ziua de 1 Ianuarie: *Tăierea Împrejur a Domnului, Sfântul Ierarh Vasile cel Mare și Anul Nou*, după care doamna Veronica Șolea a mulțumit Chiriarhului pentru faptul că și-a luat osteneala să sfințească așezământul pe care familia dumneai l-a ctitorit pe locul moștenit din strămoși. Doamna Veronica, în alocuțiunea sa, și-a exprimat marea bucurie de-a ști că numele fiului plecat prea de timpuriu din această lume va fi pomenit mereu la sfintele slujbe, care urmează a fi săvârșite la altarul noului paraclis.

La ceremonialul liturgic pe care l-am evocat a luat parte și Preasfințitul Episcop-Vicar Vasile Someșanul, întrucât este legat sufletește de familia Șolea, însoțindu-i cu prezența sa binevoitoare și rugătoare, atât la necazuri cât și la bucurii.

Cu toate că nu l-am cunoscut personal pe adormitul întru Domnul, Horațiu Iulian, i-am cunoscut părinții lui când au venit la cabinetul mitropolitului Bartolomeu, în urmă cu mai mulți ani, pentru a primi binecuvântarea arhierescă în vederea realizării acestui proiect. Atunci, și apoi cu alte ocazii, văzând dure-

rea, jalea și dorul părinților după fiul lor exprimată în lacrimi și suspine, mi-am dat seama că Horațiu Iulian a fost un copil bine crescut și educat, respectos și credincios, evlavios și omenos, blând și înțe-lept, sincer și perseverent, smerit și devotat, virtuți care-i conturează un portret spiritual demn. Altfel spus, cât a trăit în această lume, s-a străduit să insuflă tuturor iubire din iubirea sa, politețe, discreție, finețe și tărie întru toate. Plecarea prea devreme din mijlocul celor dragi ai săi a stins toate nădejdiile ce se legau de viața lui pământească, dar nu s-au stins mângâierile cerești, care întăresc și rouează peste inimile îndurerate ale dragilor săi părinți. Și iată că, după trudă și osteneală multă, după lacrimi și suspine îndelungate, a sosit și vremea roadelor și mângâierilor duhovnicești chiar în ziua de Anul Nou, când prin purtarea de grijă a Părintelui Mitropolit Andrei a fost consacrat paraclisul așezământului ctitorit de către această greu încercată familie.

Cuviosul Gherontie de la Tismana, „nebulul frumos”

Arhim. Benedict Vesă

Lxistă la tinerețe mai mult ca oricând o fascinație sănătoasă de a pune mâna pe Dumnezeu, de a-L întâlni aievea, de a-L simți, de a-L vedea, de a-L cunoaște. Reflectă întru totul dorința și buna îndrăznire specifice vârstei de a face lucrurile bine, în forma lor maximală, fără rabat, aproape idealist și totuși neizolat de realitate. Tânărul vrea să cucerească lumea, înțelegând-o prin împlânzire și intuindu-o prin semnificații personale. Dar vrea să-L cucerească și pe Dumnezeu. Și acest lucru, prin experiență nemijlocită. Însă, dincolo de efortul său, nu reușește de unul singur. Și când, deznădăjduit, pare să dea un pas înapoi, Dumnezeu îi trimite semne, conducându-l către ceea ce căuta cu ardoare – esențialul vieții: să-L cunoască pe Dumnezeu.

În seminar fiind, căutător, însă nu mai puțin și pribeag printr-ale teologiei, prin viață și prin lume, te trezeai față în față cu interogații grele ce urmau să-ți determine orientarea și întreaga existență. Toată ziua se vorbea despre Dumnezeu și El părea să fie pretutindeni, însă nu foarte evident în inima ta. Să sari de la pământ la cer ai fi vrut, dar nu puteai, distanța nu era omenească. Să cauți explicații și înțelegeri pe măsură, nici acestea nu îți erau foarte la îndemână. Să întrebi pretutindeni și la nesfârșit, asta putea fi o soluție, dar nu obligatoriu rapidă și foarte sigură. Să îți negi căutările și să te ocupi cu ceva „mai serios”, mai din lume, mai de jos. Asta părea cea mai imediată, dar totuși cea mai puțin mulțumitoare soluție de durată.

Și în această atmosferă la limită, Dumnezeu trimite semne. Semnele sunt purtătoare nu doar de semnificație, ci și de viață. Vestitoare și garanții ale unei realități ce vine de dincolo, adiind și mângâind cu delicatețe. Semn pentru tinerețea mea, deși cuminte, totuși nu mai puțin neliniștită, a fost întâlnirea cu Gherontie, „Cuviosul”, așa cum era cunoscut în curtea Catedralei din Alba

Iulia. Îl vedeai venind de nicăieri, cu prezența sa „exotică”, liberă față de cutumele sociale îmbăcșite de formalism, și totuși nu lipsită de delicatețe și discreție. Intra în catedrală parcă furișându-se și se așeza în partea dreaptă, în fața icoanei Maicii Domnului în brațele Sfintei Ana. Acolo, învăluit în semiîntuneric, se ruga pentru unii, pentru alții, pentru lume. Cu mâinile ridicate și cu stihuri repetate. Părul bălai și fața luminoasă mă făcea să-l compar cu Moș Gheorghe Lazăr, așa cum îl cunoscușem din imagini. Oamenii lui Dumnezeu se aseamănă între ei și nu doar în structura lor lăuntrică, ci chiar în înfățișarea exterioară. Când îl vedeam, acompaniat de unele lucruri pe care le auzisem despre el, mă prindea un soi de fior, o teamă solemnă, însoțite de un sentiment de fascinație evlavioasă. Îl priveam îndelung, chiar pe ascuns, dorindu-mi să ajung să-l cunosc de aproape. Prezența sa era surprinzătoare, deloc facilă. Dar te cuprindea, te învăluia și, cel mai important, te conducea dincolo de logica lumii în spațiul credinței, ca poartă înspre Împărăția râvnită. La slujbe sau după slujbe se ruga, ba rostind cuvintele, ba cântându-le, într-un strigăt prelungit, cuprinzând lumea cu brațele sale. Iar zâmbetul pe care-l arăta discret mă făcea să cred că vedea mai mult decât noi și mult mai departe.

Știam atât de puține lucruri despre biografia acestui om. De fapt, până de curând, informațiile despre itinerariul său lipseau aproape complet. Nici nu păreau să conteze atunci, de vreme ce mă bucuram de prezența lui vie. Îmi doream să îl cunosc îndeaproape. Lucrul acesta mi-a fost mijlocit de unul dintre colegii de seminar, Cristian (Sibișan), care se ocupa de curtea Catedralei.

Nu îmi aduc aminte detalii legate de prima întâlnire, însă două momente pe care le-am petrecut împreună cu Gherontie și Cristian sunt foarte vii în mintea mea. Primul se leagă de o rugăciune prelungită aproape o oră în eclesiarhie unde obișnuia să fie găzduit. Ne rugam Maicii Domnului cu imnul „Cuvine-se cu adevărat”, toți trei cu mâinile ridicate, cerându-i însoțirea. Era o lecție de cum să te rogi. În mod normal, o astfel de rugă-

ciune ne lua poate vreo trei minute, chiar și cântată. Atunci, în mai bine de 45 de minute, nici măcar nu am ajuns la final. Drumul era lung – de la gură, la minte și apoi la inimă. La el cred că fusese parcurs repede. Noi, însă, aveam nevoie de mai mult. Textul devenea rugăciune, cuvântul devenea purtător de Duh. În acea seară am fost tare bucuroși. Nu înțelegeam bine de ce, poate doar puțin intuitiv. Această primă experiență ni-l descoperea pe Cuviosul Gherontie în starea lui „cuminte”.

Cea de-a doua situație pe care o să o evoc acum îl surprinde în forma lui „surprinzătoare” pe care o lăsa să se ivească mereu. Îmi amintesc că tot împreună cu Cristian am pus la cale o vizită în cămin. Drumul de la Catedrală la Seminar a fost o întregă aventură. Alerga, dansa, cânta, îmbrățișa, glumea sau zâmbea. Și nu doar cu noi, ci cu oricine îi ieșea în cale. Pătrunzând în grupul unor fete, care se plimbau pe stradă, ne spunea nouă vorbe de șagă: „Ți-ar fi bună mie”. Era un „trubadur” al Duhului în acțiune, mai mult neînțeles de cei din cale, dar și de noi. Reacția noastră era amestecată – ba zâmbeam, ba ne fâstâceam, sau ne simțeam importanți. De acum aveam conștiința, fie și ea destul de copilărească, că eram companionii unui sfânt, chiar și non-conformist. Ce s-a întâmplat în cămin nu îmi amintesc, însă mi-a rămas în minte acel timp „mare”, în care m-am simțit un privilegiat, un răsfățat al lui Dumnezeu.

Mai adaug un lucru important. Când te întâlnești cu un om al lui Dumnezeu îți dorești un cuvânt nemijlocit pentru tine, duhovnicesc, tainic și profetic. L-am primit și eu, dar fără să-i intuiesc sensul. Nici atunci, precum nici acum: „Valentine, Valentine, ce zic munții despre tine!” L-am luat așa cum mi l-a dat ca pe un dar personal. Nu l-am supus analizei, ci l-am adăpostit în adâncul simțirilor mele. Cuvântul a fost însoțit și de un dar – cum iubea așa de tare Împărăția, mi-a oferit un desen viu colorat reprezentând „Cetatea din ceruri”, cu valoare revelatorie a vioiciunii și a bucuriei specifice, pe care el însuși le simțea și le oferea celor din jur.

În partea finală voi spicui câteva și din biografia sa, care să contureze povestea de până acum. Cuviosul Gherontie se naște în ziua de 4 noiembrie 1934 în satul Viscri, Țara Făgărașului. Primește numele George, dar i se spune Gheorghe sau Gheorghită. Printre rânduri, în cuvintele sale, se putea citi evlavie față de părinții săi, mama Ileana și tatăl Ioan. A mai avut doi frați, Ioan și Rafila. Căutarea sa monahală este susținută de unchiul său, Părintele Modest Aldea, fost stareț al Mănăstirii Ciolanu, apoi eclesiarh al Catedralei din Buzău.

Râvna pentru o viață ascetică a fost o coordonată prezentă în viața sa încă din adolescență, cu precădere postul și rugăciunea, care l-au însoțit toată viața. Mergea mereu atât la Mănăstirea Ciolanu, cât și la Buzău. După moartea unchiului său în anul 1956, timp de trei ani, viața sa a însemnat o succesiune de viețuire în mănăstire cu cea de muncă la câmp pentru susținerea familiei. După decretul nefast din anul 1959 împotriva călugărilor, Cuviosul Gherontie a fost pus în închisoare. Forma de „nebulie în Hristos”, și-a asumat-o aici, de pe urma unei arătări a Fecioarei Maria, confirmându-l în această chemare specială. Acest moment a fost succedat de diverse internări în spitale de psihiatrie, comandate de regim, potrivit modelului vremii.

„Nebunia” sa însemna un protest față de lume, în varianta ei seculară, și, în consecință, opțiunea lui vădită pentru Împărăție. Dintr-o cetate în alta, de la o casă la altă, de la unii la alții, se preumbla și se oprea acolo unde era primit. De la Alba Iulia la Craiova, de acolo la Iași sau la Deva, sau în multe alte orașe, mănăstiri sau case binevoitoare. Printre vorbele sale încurcate, în duh de rugăciune, puteai simți cuvânt viu, mântuitor, atunci când te așteptai cel mai puțin. Așa l-am întâlnit și eu în diverse rânduri.

Pleacă în eternitate în orașul nașterii Domnului, la Betleem, în ziua de 13 octombrie 2018 și va fi înmormântat o săptămână mai târziu lângă fereastra altarului Mănăstirii Tismana, pe care o cercetase în dese rânduri, prohodit de un sobor mare de preoți. La o zi după înmormântarea sa, pe 22 octombrie, întorcându-mă spre Cluj de la Craiova, am poposit la mormântul său, rememorând întâlnirile pe care le-am avut. Era pace multă acolo, dar în sufletul meu se așternuse și un ușor regret, mi se părea că toate întâlnirile rămăseseră neterminate. Iar în urechi îl auzeam spunându-mi: „Asta se știe pe de rost...”

Jurnal, mai 1996

Dr. Nicoleta Pălimaru

5 mai 1996

LPS Bartolomeu a ținut un cuvânt de învățătură la pericopa evanghelică a vindecării slăbănogului de la Vitezda. De la an la an simt o altă amprență a Duhului.

A făcut distincția dintre singurătate și însingurare, unind parcă limbajul poetic și cel teologic.

În Evanghelie, spunea IPS Bartolomeu, nu suferința fizică îl strivea pe slăbănog, ci singurătatea: „Doamne, nu am om!”

Mi-au venit în minte versurile părintelui Anania din poezia: *O! viață-a fost: „O viață-a fost și-mi sângeră. / Cât șase. / Un om avui și nu-mi va fi / de-ajuns”.*

Acasă am meditat la problema suferinței și a singurătății. Însuși IPS Bartolomeu a cunoscut durerea singurătății, dar a avut parte de vecinătatea cu Hristos și cu Maica Domnului: „Când cunoști durerea ești smerit. Smerenia este lauda necazului” (Sf. Marcu Ascetul).

Hristos, deși Fiu al lui Dumnezeu, S-a întrupat, a răbdat ocări și scuipări. S-a răstignit și din iubire le-a răbdat pe toate. În *Isaia 53, 1-10* se găsește un verb cu o puternică energie: „Și a fost voia Domnului să-l zdrobească prin suferință”. Nu „a strivi”, ci „a zdrobi”. De la părintele Anania am învățat feminitatea și virilitatea cuvintelor. Cred că verbul „a zdrobi” din contextul dat reprezintă punctul culminant al categoriei verbale și încheie seria verbelor disperante.

De o suferință zdrobitoare a avut parte și Maica Domnului (prin inima ei a trecut sabia), de a cărei singurătate vorbește IPS Bartolomeu în *Cerurile Oltului* (chiar și sus în ceruri).

Mă gândesc și la siguranța poezilor: „Poetul pleacă singur spre veșnica-i odihnă

Când cartea lui rămâne neodihnită-n veac”. (Valeriu Anania, *Echinoc*)

10 mai 1996

Îmi vin în minte îndemnul pe care mi le-a adresat părintele Anania: smerenie, curaj, muncă, răbdare, optimism. Nu m-am simțit silită, obligată niciodată.

Eliade observa că „Ortodoxia nu ne silește la nimic”.

20 mai 1996

În predica de astăzi de la catedrală, la duminica în care sunt prăznuiți Părinții de la Niceea, IPS Bartolomeu a vorbit despre erezie, schismă, sectă, subliniind adevăruri esențiale:

„Credința ortodoxă e mai întâi taină, apoi rațiune. Erezia este rodul minților leneșe care refuză să gândească mai adânc”.

„În ciuda faptului că am citit multe cărți de teologie, mă simt bine când nu mai înțeleg nimic, când nu vreau să mai înțeleg cu mintea mea”.

Simt din nou întrepătrunderea dintre limbajul poetic și cel teologic. Versul din finalul piesei *Miorița* exprimă întocmai afirmația teologului Bartolomeu Anania: „Trăim ce înțelegem, și-atâta cât ni-i dat”.

30 mai 1996

În *Frații Karamazov*, Mitia în închisoare constată că pereții îi dau puterea să-nțeleagă. Îmi amintesc de momentul instalării la Cluj a părintelui Anania, când a preferat să-i fie camera de lucru cu pereții goi, văruiți în alb. Albul – explică pictorul V. Kandinsky – reprezintă foarte multe lucruri.

2 iunie 1996 Rusalii. Pogorârea Sfântului Duh

Cuvintele IPS Bartolomeu din finalul predicii au picat ca un fulger: „Credeti că aș putea să vă învăț adevărul, dacă nu aș fi asistat de Duhul Sfânt?”

Câtă smerenie! Verbul „a asista” și nu „a avea”. La vecernie IPS Bartolomeu a miruit. Era atât de solemn în hainele arhieresti și cu mitra pe cap!

Să simți greutatea mitrei ca o coroană de spini!

Personalitatea și testamentul lui Emanuil Gojdu, la 150 de ani de la mutarea sa în veșnicie (3 februarie 1870)

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

*Ca fiu credincios al Bisericii mele laud Dumnezeu, căci m-a creat Român; iubirea ce o am față de națiunea mea, neîncetat mă face să stăruie în faptă pentru ca și după moarte să pot erupe de sub gliile mormântului spre a putea fi pururea în sânul națiunii mele.*¹

Aceste cuvinte memorabile au fost rostite de Emanuil Gojdu în anul 1862 cu prilejul aniversării vârstei de 60 de ani, când studenții români de la Pesta au organizat un banchet în cinstea sa, apreciindu-i implicarea fructuoasă în cauza mișcării naționale a românilor din Transilvania și Ungaria, a culturii române și a Bisericii Ortodoxe din Imperiul Austriac.

Cuvintele lui Gojdu constituie una din cele mai profunde și unice mărturii de credință, de atașament față de Biserica Ortodoxă și de dragoste față de națiunea română profesate de un mirean român, om politic și avocat de succes, în modernitate. Mărturia ne reține atenția pentru că știm că nu a fost o simplă declarație de complezență, făcută în fața câtorva studenți exaltați, ci una adânc profetică care s-a împlinit vreme de o jumătate de veac prin fundația care i-a purtat numele și care l-a făcut celebru în istoria și cultura română.

Născut la Oradea în 9/21 februarie 1802, în sânul unei familii aromâne sau macedoromâne cu rădăcini în orașul Moscopole din Macedonia, Emanuil Gojdu a strâns o avere considerabilă în cursul unei cariere avocațeste care i-a adus notorietatea în societatea budapestană de la mijlocul secolului al XIX-lea. Presa maghiară și română a vremii oferă mărturii elocvente atât despre rechizitoriile și pledoariile încununuate de succes, susținute de Emanuil Gojdu în fața instanțelor de judecată ale Ungariei, cât și despre inatacabilele acte testamentare întocmite de biroul său de avocatură. Investind în clădiri și proprietăți din Budapesta, precum și în sistemul bancar, Emanuil Gojdu a reușit să strângă o avere considerabilă, care i-a permis să se afirme încă din timpul vieții drept un mare mecena al culturii române din Ungaria. Implicat în politică din perioada pașoptistă, în anul 1861 a devenit prefect al comitatului Caraș, și apoi deputat de Tinca în Parlamentul maghiar. Acțiunile sale politice și corespondența sa ni-l descoperă drept un adept al liberalismului, al concordiei și egalei-îndreptății între toate etniile din Regatul Ungariei și mai ales între unguri și români, luptând, așa cum însuși afirma, „numai pentru dreptate și libertate”. Cu toate că viziunea sau proiecția sa politică a rămas circumcisă Ungariei și Monarhiei Habsburgice, orizontul său național, cultural și religios i-a cuprins pe toți românii din Austria, din Principatele Române, din Rusia țaristă și de la sud de Dunăre. Acțiunile sale de sprijinire ale culturii, literaturii și artei românești fiind o dovadă clară în acest sens. Totodată, trebuie subliniat că viziunea sa nu a fost una singulară în epocă, fiind împărtășită de mai mulți cărturari, oameni politici, ierarhi și negustori, cu rădăcini aromâne, răspândiți în întreaga Europă Centrală și de Sud-est, care au constituit o veritabilă rețea comercială și de afaceri foarte extinsă. Fărăndoială, cel mai bun exemplu îl reprezintă mitropolitul Andrei Șaguna, bunul său prieten și rudă mai îndepărtată, care a văzut în Biserica Ortodoxă cadrul instituțional și social propice de exprimare națională românească dincolo de granițele politice, biserica fiind capabilă să coaguleze, să cultive și să protejeze spiritul național, exprimat cu ardoare în cursul secolului XIX.

Căsătorit de două ori, dar rămas fără copii, Emanuil Gojdu a dat o expresie concretă viziunii sale național-culturale românești și eclesiale-ortodoxe în testamentul său, ale cărui dispoziții principale au prevăzut înființarea unei fundații prin care dădea viață cuvintelor rostite în 1862 înaintea studenților români din Pesta, de a „fi pururea în sânul națiunii” sale.

Întocmit în 4 noiembrie 1869, testamentul lui Emanuil Gojdu a prevăzut în prima parte dispozițiile privind-i propria familie lărgită, urmând ca în partea a doua, cea mai amplă, să trateze chestiunea fundației în termenii următori: „întreagă averea mea, care va rămâne după solvirea datoriilor mele, după solvirea daniilor din punctele 1 și 4 (referitoare la familie n.n.) și după cheltuielile de înmormântare (...), o las în întregul ei acelei părți a națiunii române din Ungaria și Transilvania, care se ține de legea răsăriteană ortodoxă. Din lăsamântul acesta voiesc să se constituie o fundațiune permanentă, care va purta numele «Fundațiunea Gozsdu»”.

Același testament prevedea forul administrativ al fundației, modalitatea gestionării banilor, acțiunilor bancare și proprietăților sale, precum și o lungă

copiilor lor. La locul acesta se stabilește ca principiu general: ca stipendiile să se facă după cerințele împrejurărilor locale și după gradele claselor școlare, anume: studenților în țări străine sau în Budapesta, respectiv ascultătorilor de științe mai înalte, să se dea stipendii mai mari decât aceluia care studiază în provincie și respectiv în școli inferioare; stipendiile anuale, destinate celor dintâi, să nu fie mai mari de 500 fl(orini). și mai mici de 300 fl., iar pentru cei din urmă să nu fie mai mari ca 300 fl.”

Cunoscând foarte bine slăbiciunile omenesii și repeziciunea cu care uneori oamenii uită binefacerea, în ultimele fraze ale testamentului Emanuil Gojdu a notat: „Pentru ca dispozițiunile acesteia testamentare sub decursul timpului să nu se dea uitării, dispun ca testamentul acesta să se citească în toți anii în toate bisericile parohiale române răsăritene, la 9 februarie, calendarul vechi, ca în ziua nașterii mele. Cu aceasta închei ceea ce mai am încă la inimă.

Dumnezeu cu voi, iubită patrie și națiune, iubită soție și neamuri! Dumnezeu cu voi, iubiți amici!”²

Familia lui Gojdu, prietenii, autoritățile laice și bisericesti au respectat în literă și în spirit testamentul marelui avocat român din Budapesta, mitropolitul Andrei Șaguna dând dispoziție ca în ziua de 3 februarie a fiecărui an, data trecerii lui Gojdu în eternitate, acesta să fie pomenit prin slujbele îndătinute în toate bisericile ortodoxe românești ale Mitropoliei românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria. Cu toate că o dată cu instalarea comunismului în țara noastră porunca lui Șaguna nu a mai fost respectată, această pioasă tradiție a fost și este împlinită cu sfințenie de comunitatea românească ortodoxă din capitala Ungariei, membrii acesteia adunându-se anual în jurul mormântului său din cimitirul Kerepesi din Budapesta, săvârșindu-i sluja parastasului.

Luând ființă, prin testament, imediat după moartea întemeietorului, „Fundația Gojdu” a desfășurat o activitate de mecenat cultural, unică ca dimensiune pentru istoria și cultura română de dinaintea Primului Război Mondial. Astfel din „Analele Fundației Gojdu” rezultă că între anii 1871 și 1918 au beneficiat de burse de studiu 3327 de studenți români ortodocși, alți 928 primind ajutoare ocazionale în vedere susținerii examenelor de diplomă și doctorat, valoarea burselor ridicându-se la 1.144.378 florini și 1.577.348 coroane³. Dacă ținem cont de valoarea de schimb a monedei austro-ungare în pragul Primului Război Mondial cu dolarul american (1 dolar = 5 coroane în 1914), observăm că fundația Gojdu acordase, în cei cincizeci de ani de funcționare neîntreruptă, burse în valoare de aproximativ 500.000 de dolari!

Fundația Gojdu l-a propulsat pe fondatorul ei în rândul celor mai mari filantropi ai Europei Central-Orientale de la începutul secolului XX, contribuția acesteia la progresul culturii, artei și științei române fiind una majoră. Totodată, ținând cont de faptul că în pleiada celor peste 3000 de stipendiați ai fundației se numără o bună parte a făuritorilor Marii Uniri din 1918, lui Emanuil Gojdu trebuie să i se recunoască meritul punerii unei pietre fundamentale la baza statului român modern.

Acum, când s-au împlinit o sută cincizeci de ani de la trecerea la cele veșnice a lui Emanuil Gojdu, să ne aducem aminte de el cu recunoștință, să-l pomenim cu solemnitatea cuvenită, să-i evocăm laudativ personalitatea și testamentul și să-l rugăm pe atotputernicul Dumnezeu să-i așeze sufletul nobil în ceata sfinților!

² Maria Berényi, *Viața și activitatea lui Emanuil Gojdu (1802-1870)*, Giula, 2002, pp. 210-216. Carte accesibilă gratuit în format electronic pe adresa: <http://mariaberenyi.hu/Gojdu.pdf>, accesat 4 februarie 2020.

³ *Ibidem*, p. 146.

viziunea asupra modului în care vor fi cheltuite veniturile fundației, obținute din dobânzi și capitalizări, în scopuri de binefacere până în anul 2050! Consider a fi importante de reținut următoarele prevederi testamentare:

„Pentru administrarea fundației mele, din națiunea orientală ortodoxă română împunternicesc următoarea reprezentanță: 1) pe mitropolitul sau arhiepiscopul oriental ortodox român; 2) pe toți episcopii orientali ortodocși români din Ungaria și Transilvania; 3) toți atâți, și afară de aceștia încă trei bărbați laici autoritativi, cunoscuți pentru onorabilitatea lor, și pentru trezvia lor împreună cu sentimente de devotați români orientali ortodocși, la a căror alegere să aibă vot decisiv soția mea, chiar și dacă s-ar fi măritat, executorii testamentului meu, dacă vor mai fi în viață, asemenea rudeniile mele cari poartă numele Poynár de Király-Darócz din comitatul Bihorului; din această familie Poynár, dacă se va afla vreun individ capabil în ea, cel puțin unul să fie ales în reprezentanță. (...)”

Din a treia parte a venitului, respectiv a intereselor, plătindu-se un oficial purtătoriu de socoteli, restul sumei să-l împartă reprezentanța fundației ca stipendii aceluia tineri români de religie răsăriteană ortodoxă, distinși prin purtare bună și prin talente, ai căror părinți nu sunt în stare cu averea lor proprie să ducă la îndeplinire creșterea și cultivarea

¹ *Concordia*, Nr. 52, Pesta, 1862, p. 208.

ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în mijlocul comunității ortodoxe din Passau, Germania

Pr. Cornel Coprean

In binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și a Înaltpreasfințitului Părinte Serafim, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord, și la invitația părintelui paroh Ioan Marius Jidveian, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor români din Parohia „Acoperământul Maicii Domnului” din Passau – Vilshofen. Prezența Înaltpreasfinției Sale a fost prilejuită de sfințirea iconostasului Paraclisului acestui așezământ, amenajat într-o clădire din incinta abației benedictine Schweflberg din Vilshofen.

Astfel, în perioada 17-21 ianuarie 2020, din postura de nou paroh al Parohiei „Nașterea Domnului” din Cluj-Napoca, am avut bucuria de a-l însoți pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei în cadrul vizitei pastoral-misionare pe care a întreprins-o în Parohia Passau – Vilshofen din Germania. Din delegația Mitropoliei Clujului au mai făcut parte arhidiaconul Claudiu Ioan Grama, consilier pe probleme de misiune și protocol, și arhidiaconul Dan Văscu, directorul postului de Radio Renașterea.

Sfântul Maslu – Taina sănătății sufletului și a trupului

Vizita a debutat în seara zilei de sâmbătă, 18 ianuarie 2020, cu săvârșirea Tainei Sfântului Maslu, la finalul căreia Părintele Mitropolit Andrei a vorbit credincioșilor despre Sfintele Taine ale Bisericii și a subliniat dimensiunea eclesială și taumaturgică a Sfântului Maslu, prin trimitere la textul scripturistic din Epistola Sfântului Apostol Iacov 5, 14-15.

„În Sfânta noastră Biserică sunt șapte Sfinte Taine, fiecare cu rostul ei. Două dintre ele sunt tămăduitoare pentru suflet și pentru trup: Taina Spovedaniei și Taina Sfântului Maslu” a evidențiat Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului.

În încheierea cuvântului, ierarhul nostru i-a îndemnat pe cei prezenți atât la mărturisirea și practicarea credinței strămoșești, cât și la păstrarea și promovarea tradițiilor românești: „Biserica, ca o maică bună, ne adună în jurul ei, ne întărește, ne ajută să ne păstrăm credința și ființa națională, dar și obiceiurile pe care le-am moștenit de la înaintașii noștri”. De asemenea, Mitropolitul Andrei le-a pus la inimă un gând duhovnicesc, îndemnându-i să nu excludă întoarcerea acasă. Cu această ocazie, credincioșii s-au închinat la fragmente din moaștele mai multor sfinți aduse din țară, de la Mănăstirea Ponor.

Sfințirea iconostasului și Sfânta Liturghie arhierască

Duminică dimineața, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, în sobor de preoți și diaconi, precedată de slujba sfințirii iconostasului Paraclisului în care comunitatea românească din Passau își desfășoară activitatea. Noua capeteasmă a fost sculptată în țara noastră, în localitatea Horea, iar icoanele au fost pictate la Mănăstirea Ponor.

În cuvântul de învățătură rostit pe marginea pericopei evanghelice a Duminicii a XXIX-a după Rusalii (a celor 10 leproși), Părintele Mitropolit a vorbit celor prezenți despre virtutea cea mare și rară a recunoștinței, care trebuie să se îndrepte în trei direcții: „față de Dumnezeu, față de părinți și profesori și față de binefăcătorii noștri”.

La final, ierarhul clujean a oferit mai multe distincții și diplome de aleasă cinstire. Astfel, pentru realizările din cei trei ani de pastorație, părintelui paroh Ioan Marius Jidveian i-a fost acordată „Crucea Arhiepiscopală” a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, iar starețului mănăstirii benedictine Schweflberg din Vilshofen, Richard Multerer, pentru bunăvoința de a găzdui parohia românească în incinta abației, i-a fost înmănat Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici. De asemenea, Ordinul „Mihai Vodă” pentru laici a fost acordat atât primarului orașului Vilshofen, Florian Gams, pentru facilitarea terenului pe care va fi construită noua biserică a parohiei, cât și principalului ctitor și consilierilor parohiali.

În încheiere, părintele paroh Ioan Marius Jidveian a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei pentru vizită, binecuvântare și cuvântul părintesc. După-masă, însoțită de părintele Ioan Marius, delegația clujeană a vizitat Catedrala „Sfântul Ștefan” din Passau. A urmat apoi o plimbare pe malul râului

Inn, în zona de promenadă de unde se poate admira locul de confluență al râurilor Ilz și Inn cu fluviul Dunărea.

Comunitate euharistică mărturisitoare

Frumusețea comunității euharistice mărturisitoare întâlnită aici este dată de prezența unui număr mare de credincioși la slujbele bisericii, în special familii tinere cu copii născuți în afara țării. În speranța unui trai mai bun pentru ei și copiii lor, mulți români au luat drumul Occidentului, dar nu și-au uitat tradițiile strămoșești și credința creștină, pe care o celebrează, o mărturisesc și o trăiesc în Sfânta Liturghie Euharistică, centrul vieții liturgico-sacramentale și misionare a Bisericii.

Martoră acestor realități cotidiene din viața poporului român, Biserica Ortodoxă Română și-a manifestat permanent grija față de nevoile spirituale ale fiilor ei duhovnicești plecați departe de casă, rânduiind, în acest sens, prima Duminică după sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului drept Duminică migranților români, iar anul 2021 – „Anul omagial al pastorației românilor din afara României”.

Creșterea numărului credincioșilor din diaspora și necesitățile pastorale au dus la înființarea de parohii ortodoxe în întreaga lume. În acest context, în anul 2017, odată cu numirea preotului Ioan Marius Jidveian ca paroh al acestei comunități, a luat naștere și Parohia „Acoperământul Maicii Domnului”, care deservește peste 200 de familii din mai multe orașe din zona Passau. Comunitatea ortodoxă de aici a achiziționat recent un teren și a obținut autorizațiile necesare pentru a începe construcția unei noi biserici în orașul Vilshofen.

Prin participarea la viața Bisericii, la slujbele, agapele sau evenimentele culturale și educative desfășurate în parohia lor, credincioșii descoperă Biserica drept liant sau oază de spiritualitate românească. Promovarea valorilor spirituale și culturale românești permit păstrarea identității naționale, mai ales în diaspora românească. Pentru întărirea celor afirmate, fac o scurtă divagație și trec în revistă un eveniment recent din viața comunității românești din Passau – Procesiunea din ziua de Bobotează, organizată la inițiativa părintelui paroh Ioan Marius Jidveian și desfășurată pe străzile orașului Vilshofen. Procesiunea a dat posibilitatea locuitorilor orașului, autorităților locale și reprezentanților celorlalte culte de a cunoaște parte din credința și tradițiile românilor, care prin aceasta devin misionari într-un Occident desacralizat, ce până nu demult acuza Biserica Ortodoxă de lipsa unei activități misionare consistente.

Vizita Părintelui Mitropolit în mijlocul comunității românești din Passau se înscrie în această grijă pe care Biserica Ortodoxă Română o poartă tuturor credincioșilor ei de pretutindeni, cu atât mai mult cu cât pastorația părinților și copiilor este în atenția Bisericii în acest an.

Abația Melk – istorie, spiritualitate și cultură

Pe lângă dimensiunea misionar-pastorală, vizita efectuată de către Înaltpreasfințitul Părinte Andrei în Germania a avut și o dimensiune duhovnicească, dar și o componentă culturală, prin popasurile făcute la Mănăstirea Melk din Austria, cu impresionanta ei bibliotecă și impozanta biserică în stil baroc, sau la Biserica din Máriapócs, Ungaria.

Abația Melk (Stift Melk) este cunoscută în întreaga lume drept un monument istoric de spiritualitate, cultură și artă.

Mănăstirea catolică de aici a funcționat fără încetare, încă de la înființarea ei din anul 1089, și aparține ordinului benedictin, clădirea actuală a mănăstirii fiind construită între anii 1702-1736 sub îndrumarea arhitectului Jakob Prandtauer. Călugării benedictini din această mănăstire respectă cu strictețe regula Sfântului Benedict „Ora et labora et lege”, după care își ghidează întreaga existență.

Turul complet al mănăstirii în prezența unui ghid include vizitarea muzeului, sala de marmură, balconul, biblioteca și biserica mănăstirii. Biserica, o capodoperă a stilului baroc, și biblioteca mănăstirii, devenită celebră prin impresionanta colecție de manuscrise medievale, fac din Abația Melk un important centru spiritual și cultural, loc al academismului teologic și laic. Regula după care se ghidează călugării benedictini, „Roagă-te, muncește, citește”, a imprimat permanent mănăstirii și o componentă educațională, prin prezența în incintă a școlii gimnaziale, unde și astăzi profesează 100 de cadre didactice și învață 900 de elevi.

Întregul edificiu, prin zidurile ce-l străjuiesc și grădinile din jur, prin arhitectura bisericii realizate în stil baroc, dar și prin frumusețea bibliotecii, îți insuflă un sentiment al statorniciei și al liniștei, al bucuriei și al păcii sufletești. Abația Melk, cunoscută prin arhitectura sa în întreaga lume, face parte din Patrimoniul mondial UNESCO și este una dintre cele mai impunătoare clădiri ale stilului baroc, fiind situată în regiunea Wachau, pe o stâncă, oferind o splendidă priveliște asupra Dunării.

Pentru cititorul și omul pasionat de literatură, și poate mai puțin de călătorie, Abația Melk este cunoscută din opera scriitorului italian Umberto Eco, care în faimosul său roman „Numele trandafirului” (Il nome della rosa) denumește unul dintre personajele sale după numele abației unde a pășit în viața monahală, Adso din Melk.

Icoana Maicii Domnului „Înlăcrimata” – Máriapócs

La întoarcerea acasă, un ultim popas a fost făcut la biserica greco-catolică din localitatea Máriapócs, ocrotită de Sfântul Arhangel Mihail, important loc de pelerinaj ce adăpostește icoana Maicii Domnului supranumită „Înlăcrimata”. În anul 2005 Conferința Episcopală Catolică Maghiară a declarat această biserică Sanctuar Național al Ungariei.

Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni de la Máriapócs ce datează din anul 1675 a lăcrimat pentru prima dată în anul 1696, iar în anul 1697 a fost mutată în Catedrala „Sfântul Ștefan” din Viena, la solicitarea împăratului Austriei Leopold I. În locul ei a fost trimisă o copie a acestei icoane, iar în anii 1715 și 1905 au fost consemnate alte două momente în care icoana Maicii Domnului a lăcrimat.

Icoana Maicii Domnului „Crăiasa Ardealului” din Catedrala „Sfântul Ștefan” din Viena a fost zugrăvită de iconograful român Ștefan Pop în secolul al XVII-lea în cadrul școlii de iconografie de la Mănăstirea Moisei. Această icoană se aseamănă foarte mult cu Icoana Maicii Domnului de la Nicula, ambele atrăgând anual mii de pelerini, mai ales în preajma sărbătorilor închinare Maicii Sfinte.

Cele cinci zile ale itinerarului nostru au fost un bun prilej și pentru discuțiile pe marginea unor teme teologice de actualitate, plecând de la lucrarea „În căutarea credinței pierdute” a lui Paul Toinet și a teoriei evoluționiste promovate de către Pierre Teilhard de Chardin. Preocupările privind pastorația copiilor și a tinerilor au întregit emoția și starea de veselie din timpul pieselor de teatru radiofonic ascultate. Toate acestea, alternate cu momentele de trăire duhovnicească prin săvârșirea

Paraclisului Maicii Domnului sau a Acatistului Mântuitorului nostru Iisus Hristos, au conferit o dinamică teologico-duhovnicească, culturală și istorică a „pelerinajului” nostru.

Rezumatul Raportului activității Sectorului Administrativ Bisericesc 2019

Situația administrativă a unităților bisericești

Arhipiscopia Vadului, Feleacului și Clujului este alcătuită din 9 protopopiate cu 578 parohii, 152 filii, 35 de așezăminte monahale.

În anul 2019, din inițiativa Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei s-au înființat 4 parohii: Parohia „Sfânta Mironosiță Ioana” Cluj-Napoca, cartier Voroneț, Protopopiatul Cluj II; Parohia Sub Pădure Gilău, Protopopiatul Cluj I; Parohia Turda Fabrici, pentru comunitatea de romi; Parohia Turda Hărcana, Protopopiatul Turda. Prin înființarea acestor parohii se dorește o misiune pastorală și duhovnicească cât mai apropiată de credincioși, pentru a le transmite învățătura și valorile bisericii.

Activitatea ierarhilor. Activitatea pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei în cuprinsul eparhiei, este evidențiată de cele 130 Sfinte Liturghii, 46 hirotoniri, 48 Sfinte Taine, 348 Ierurgii, 14 sfințiri de biserici, 25 resfințiri de biserici, 16 sfințiri și inaugurări de așezăminte eclesiale, 226 vizite pastorale în parohii și filii, 90 vizite pastorale în mănăstiri, 150 vizite la așezămintele bisericești sociale, medicale sau cultural-educative, 63 vizite la școlile teologice, ca și de cele peste 1700 de audințe acordate, de conferințe susținute la simpozioane sau congrese, interviuri acordate la posturile de radio și televiziune. A participat la lucrările Sfântului Sinod și ale Adunării Naționale Bisericești.

Preasfințitul Episcop Vicar Vasile Someșanul, în anul 2019 a participat la ședințele Sinodului Mitropolitan, la unele ședințe ale Permanenței Consiliului Eparhial și a efectuat vizite în unele parohii și mănăstiri, precum și la așezămintele sociale din Eparhie. Din punct de vedere liturgic a participat și asistat la 55 de Sfinte Liturghii, 4 Vecernii, 2 parastase, o cununie, un botez și la diferite servicii religioase în parohiile și așezămintele sociale din cuprinsul Eparhiei.

Activitatea preoților, în calitatea pe care o au de păstori sufletești ai credincioșilor, preoții săvârșesc sfintele slujbe în duminici și sărbători și în alte zile ale săptămânii, rostesc cuvinte de învă-

țătură și cateheze, administrează patrimoniul parohiei, participă la conferințele preoțești și la ședințele lunare de la protopopiat. În continuare este nevoie să ne implicăm mai mult în activitățile cu tinerii, precum și în proiecte social-filantropice de ajutorare a bătrânilor, bolnavilor, orfanilor și a celor săraci. Apreciind activitatea preoților merituosi, Înaltpreasfințitul Mitropolit Andrei a acordat distincția de **sachelar** la 7 preoți, distincția de **iconom** la 20 preoți și distincția de **iconom stavrofor** la 34 preoți. Rangul de arhidiacon a fost acordat pentru 4 părinți diaconi. **Crucea arhiepiscopală** a fost acordată la 8 preoți, iar **Crucea Transilvană** pentru clerici unui număr de 10 preoți. Ordinul **Mihai Vodă** pentru clerici a fost acordat pentru 12 de slujitori ai bisericii. **Crucea Patriarhală** a fost acordată pentru 2 preoți, Părintele Vasile Raus și Părintele Mihai Colț din Cluj-Napoca.

Protopopii din Eparhia noastră au vizitat cel puțin o dată pe an parohiile din cadrul protopopiatului și au verificat activitatea preoților și a organismelor parohiale. S-au implicat în organizarea slujbelor arhieresti la sfințirea sau resfințirea bisericilor, au participat la cercurile preoțești, precum și la cele două ședințe care au avut loc cu Permanența Consiliului Eparhial. În anul 2019, ca urmare a vacantării postului de protopop la Protopopiatul Turda, prin transferarea la cerere a părintelui Daniel Crișan la Parohia Sfântul Gheorghe din Cluj-Napoca, a fost numit părintele Alexandru Rus de la Parohia Turda Capelă II.

Marți, 15 ianuarie 2019, preoții din Protopopiatul Ortodox Cluj II, care slujesc în parohiile din municipiul Cluj-Napoca, s-au întâlnit în cadrul primei ședinței administrative lunare din anul 2019, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei le-a adresat părinților prezenți un cuvânt duhovnicesc în care a evidențiat importanța misiunii preoțești și a indicat câteva dintre coordonatele desfășurării acesteia în Cluj-Napoca.

Departamentul misionar. În ședința Permanenței Consiliului Eparhial din data de 20 mai 2019 s-a hotărât înființarea Departamentului misionar având ca scop *propovăduirea și apărarea credinței*.

Preotul Pap Raul-Vasile de la Parohia Ciceu-Poieni, Protopopiatul Beclean a fost numit coordonator al acestui departament și s-a desemnat un preot responsabil din cadrul fiecărui protopopiat.

Personalul clerical, monahal și neclerical. În Arhiepiscopia noastră avem un număr de 649 posturi clericale, dintre care 44 posturi de conducere (1 Mitropolit, 1 Episcop Vicar, 1 vicar eparhial, 5 consilieri, 4 inspectori, 1 secretar eparhial, 9 protopopi și 21 posturi de stareți), 571 de posturi clericale cu studii superioare și 35 posturi cu studii medii.

Un număr de 182 de preoți, adică 30% din numărul total de posturi clericale, primesc o contribuție la salarizare de 80% din salariul de încadrare.

În anul 2019 au fost hirotoniți un număr de 21 preoți pentru Eparhia noastră, au fost transferați la cerere 16 preoți, s-au aprobat 20 pensionari pentru limită de vârstă, iar 7 preoți pensionari au trecut la cele veșnice. A plecat din Eparhie un singur preot și au venit în Eparhie 2 preoți. Părintele arhidiacon Dan Grigore Văscu a fost numit în postul de director general la Radio Renașterea.

La unitățile noastre bisericești avem și un număr de 646 posturi neclericale (406 în județul Cluj și 240 în județul Bistrița-Năsăud) – cântăreți bisericești, paraclisieri, îngrijitori, paznici ș.a. Contribuția salarială pentru personalul neclerical este la nivelul salariului minim pe economie.

Personalul monahal. Din cele 35 de mănăstiri și un schit de maici, 19 sunt mănăstiri de călugări, iar 16 sunt de maici având un total de 279 viețuitori. În anul 2019 IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a aprobat două numiri de stareți/stareță: Sebastian Filimon – Mănăstirea Sopor de Câmpie și Iustina Iuliana Ignat – Mănăstirea Strâmba jud. BN. Distincția de stavroforă a fost acordată pentru p.cuv. Andreea Filimon, p.cuv. Sebastiană Sângeorzan și p.cuv. Paraschiva Buculei. Rangul de protosinghel a fost acordat pentru 2 ieromonahi Luca Gheberta și Sebastian Filimon

Activitățile și programele Arhiepiscopiei noastre caută să răspundă la așteptările societății de astăzi, întrucât Biserica nu poate să fie indiferentă față de nevoile credincioșilor săi. Misiunea Bisericii trebuie susținută în continuare de o lucrare dinamică permanentă din partea clerului și a mirenilor din cadrul organismelor eparhiale.

Consilier administrativ bisericesc
Preot Cristian Baciu

Rezumatul Raportului activității Sectorului cultural 2019

Anul 2019 a stat sub semnul omagierii satului românesc și al comemorării patriarhilor Nicodim Munteanu și Justin Moiescu, și alături de ei a tuturor traducătorilor de cărți bisericești. În acest context, Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului a marcat simbolic aceste două teme, prin mai multe activități culturale și științifice, rezumate după cum urmează:

Apariția la Editura *Renașterea*, în două ediții, a volumului *Veșnicia s-a născut la sat*, în care sunt reunite discursurile de recepție în Academia Română ale lui Liviu Rebreanu, Lucian Blaga și Octavian Goga, dar și prelegerea inaugurală cu titlul „*Satul românesc între tradiție, supraviețuire și speranță*”, rostită de PF Patriarh Daniel, la primirea, în anul 2011, a titlului de Doctor Honoris Causa al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Joi, 14 februarie 2019, în cadrul Serilor culturale ale muzeului Mitropoliei Clujului, a avut loc evenimentul editorial, intitulat „*Personalități ale eparhiei Clujului la Marea Unire*”, fiind lansate patru cărți, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, a numeroși clujeni, teologi și oameni de cultură.

„*Prezențe clericale transilvănene la Marea Unire de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918*”, ce aparține unui colectiv de autori (Andreea Dăncilă-Ineoan, Bogdan Ivanov, Cosmin Cosmuța, Emanuil Ineoan) și care reunește pentru prima dată în istoriografia românească imaginea a peste 165 de preoți ortodocși care au votat Unirea Transilvaniei cu România, evocând și din această perspectivă lumea satului românesc.

„*Efigiile ierarhului*” – restituiri din publicistica episcopului Nicolae Ivan, apărute în presa vremii și care prezintă imaginea de patriot militant a ierarhului reîntemeietor al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului. Cartea este îngrijită de pr. Iustin Tira, cu introducere de Mircea Popa și postfață de Andreea Dăncilă-Ineoan;

„*Prăbușirea Monarhiei Austro-ungare și importanța istorică a zilei de 1 decembrie 1918*”, cartea preotului acad. Ioan Lupaș, volum reeditat și prefațat de istoricul clujean Mircea-Gheorghe Abrudan, cercetător științific III la Institutul de Istorie „George Bariț” din Cluj-Napoca. Cartea este apărută la Editura Centrului de Studii Transilvane a Academiei Române.

„*Calendarul Renașterea 2019*”, volum îngrijit de vicarul eparhial, pr. Iustin Tira, apărut la Editura *Renașterea*. Volumul cuprinde mai multe articole dedicate anului 2018, al Centenarului Marii Uniri, articole științifice dedicate anului omagial al satului românesc (de exemplu, articolul președintelui Academiei Române, acad. Ioan Aurel Pop – „*Satul – esență a spiritului istoric românesc*”), precum și șematismul parohiilor și preoților din cuprinsul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Organizarea la nivel eparhial a Concursului Național Catehetic „*Hristos: sufletul satului meu*”. La acest concurs național, la nivelul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, au participat peste 5000 de copii și tineri de la cele peste 230 de parohii, din cele două județe ale eparhiei, care s-au implicat. Concursul a evidențiat frumusețea satului românesc, în trecut și în prezent, tradiția și portul popular, unitatea de credință și de neam păstrată prin preoți, învățători, primari gospodari și oameni vrednici ai satului românesc. Etapa eparhială s-a încheiat în mod festiv în data de 10 mai 2019, în Aula „Nicolae Ivan” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Prelegeri academice la ședința administrativă a preoților din Protopopiatul Cluj I susținute în data de 11 aprilie 2019, de către: Prof. Univ. Dr. Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române, care a prezentat conferința „*Octavian Goga. Poezie și istorie*”, și de către pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, care a vorbit pe tema „*Istoria Transilvaniei – o istorie sinceră a românilor*”.

Miercuri, 22 mai: Spectacolul folcloric „Reîntoarcerea la tradiții”, organizat cu prilejul „Anului omagial al satului românesc” și a împlinirii a 20 de ani de la înființarea Radio *Renașterea*. Evenimentul a fost organizat de Arhiepiscopia Clujului în colaborare cu Centrul Județean pentru conservarea și promovarea tradițiilor populare din Cluj. Pe scena Casei studenților din Cluj au evoluat nume mari ale muzicii populare românești în prezența unui foarte numeros public.

Luni, 27 mai 2019, în sala „Auditorium Maximum” din Cluj-Napoca a fost organizat concertul extraordinar de folclor, în interpretarea coral-instrumentală a Corului bărbătesc „Armonia” din Constanța și a Orchestrei „Muzica Divertis”, dirijor arhid. lect. univ. dr. Ion Iulian Dumitru. Evenimentul care a purtat titlul „*Din suflet pentru satul românesc*” a fost organizat de protopopiatul Cluj II.

junie 2019, *Olimpiada copiilor din Petea*, Jud. Cluj, care a cuprins diverse activități la care au participat peste 200 copii din Petea și din satele învecinate, însoțiți de părinți și cadre didactice.

junie, Expoziția „*Icoane vechi, ferestre spre cer*”, la Protopopiatul Huedin. Icoanele care au fost expuse sunt obiecte de patrimoniu național, având o vechime de peste 250 de ani, aflate în proprietatea unor parohii din arealul Protopopiatului Huedin.

Proiectul „*Lumea satului, pentru tinerii europeni*”, realizat în colaborare cu Asociația Meșterilor Populari din Cluj.

Campania „*Împreună, salvăm patrimoniul cultural românesc*”, realizată de protopopiatele Cluj I și Cluj II, împreună cu Radio *Renașterea* în scopul sensibilizării opiniei publice clujene și a colectării de fonduri pentru salvarea bisericii de lemn din Săliștea Veche, județul Cluj, **inclusă în patrimoniul monumentelor istorice din România, aflată în stadiu avansat de degradare.**

Un secol de la înființarea Consistoriului ortodox la Cluj a fost marcat printr-un eveniment cultural la Muzeul Mitropoliei Clujului, joi, 10 octombrie 2019, începând cu ora 19.00. La acest eveniment au vorbit Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI, Prof. Univ. Dr. Ioan Bolovan, prorectorul Universității „Babeș-Bolyai”, Pr. Lect. Univ. Dr. Cosmin Cosmuța, Pr. Dr. Florin-Cătălin Ghiț, Dr. Andreea Ineoan Dăncilă, care au prezentat principalele repere istorice ale organizării Consistoriului clujean.

„*Catedrala din inima Revoluției*”, un eveniment care a fost organizat joi, 19 decembrie, de la ora 19:00, la Muzeul Mitropoliei Clujului, pentru a marca împlinirea a 30 de ani de la Revoluția din decembrie 1989.

Consilier Cultural
Preot Bogdan Ivanov

Rezumatul Raportului activității Sectorului Economic în anul 2019

An cursul anului 2019 au fost continuate lucrările pentru pictarea Catedralei Mitropolitane în tehnica mozaic cu o echipă condusă de către maestrul Viorel Maxim. Tot la Catedrala Mitropolitană s-a continuat proiectului pe fonduri europene pentru restaurarea și pictarea în tehnica mozaic a monumentului istoric.

În cursul anului 2019 am continuat lucrările la Centrul Misionar Social „Sfântul Apostol Andrei”, situat pe Calea Turzii, nr. 2-14, care va asigura baza pentru întreaga misiune socială a Arhiepiscopiei noastre. Aici vor funcționa Protopopiatele Cluj I și Cluj II, asociațiile de tineret, asociațiile misionare, precum și o grădiniță. Până la sfârșitul anului s-a realizat construcția structurii de rezistență la corpul I până la etajul IV, executându-se totodată și compartimentări interioare la corpurile II și III.

Alte lucrări care au fost realizate în anul 2019: reparații la imobilul situat pe str. Iuliu Maniu, nr.38, reparații la imobilul situat pe str. Iașilor, nr.14, finalizare lucrări de construcție la Brutăria Artos,

amenajare mansardă la Clădirea Centrului Eparhial, construire clădire anexă la Cimitirul Eparhial „Sfântul Lazăr”, continuarea lucrărilor la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” și la Mănăstirea „Sfântul Ioan Evanghelistul” de la Pădureni, începerea lucrărilor la Centrul socio-educțional „Grigore Pletosu” de la Bistrița.

În anul 2019 au continuat lucrările de edificare la cele peste 120 de biserici parohiale și mănăstirești, aflate în diferite faze, de la fundație până la iconografie, la care se adaugă și unele lucrări de reparație la biserici și case parohiale: construcția de noi locașuri de cult: 38 (11 urban, 27 rural); pictură la noi locașuri de cult: 25 (8 urban, 17 rural); lucrări de consolidare, reparații edificii eclesiale: 48 (14 urban, 34 rural).

Având în vedere realizările anului 2019, cele mai importante obiective pentru anul 2020 considerăm a fi: continuarea lucrărilor iconografice în tehnica mozaic la Catedrala Mitropolitană, Centrul Misionar „Sfântul Andrei” din municipiul Cluj-Napoca, Centrul de tineret de la Câmpenești, Amenajarea Căminului Preoțesc, Finalizarea lucrărilor la Tipografia „Renașterea”, Construcția unui Cămin pentru Vârstnici în Făget și începerea lucrărilor pentru un al doilea cămin în Popești, construcția Capelei pentru cimitirul „Sfântul Lazăr” și amenajarea unui cimitir în localitatea Câmpenești.

Consilier economic,
Ec. dr. Sorin Călea

- 6 Centre rezidențiale pentru vârstnici
- 2 Centre comunitare de tineret
- 3 Centre de zi (copii și adulți)
- 1 Grădiniță socială
- 2 Școală postliceale sanitare
- 2 Servicii care oferă hrană la domiciliu
- 3 Centre de informare și consiliere
- 1 Brutărie cu profil social
- 1 Școală pentru recuperarea copiilor din abandon
- 4 Centre socio-educționale
- 1 Farmacie
- 2 Centre de plasament
- 1 Tabără socială
- 1 Casă de oaspeți cu profil social
- 8 Servicii sociale de asistență comunitară (protopopiate)

II. SLUJIREA APROAPELUI PRIN COLECTE DE ÎNTRAJUTORARE

În conformitate cu Pastorală Sfântului Sinod al B.O.R. în urma organizării colectei în bani, alimente, haine și medicamente în parohiile din cadrul Arhiepiscopiei situația detaliată a fost: Total sumă colectată: 191.350; Cantitate alimente (kg): 81.338; Cantitate medicamente (cutii): 1302; Cantitate haine (kg): 17.976; Număr persoane beneficiare: Familii - 2276, Copii - 2739.

Prin intermediul Fondului „Filantropia”, la nivelul Centrului Eparhial, s-a constituit o rezervă financiară de 109.490 lei care a fost folosită pentru ajutorul persoanelor care au necesitat operații chirurgicale în țară și străinătate precum și pentru alte cazuri sociale. 60.000 lei adunați pentru reconstrucția casei parohiale din Belis, distrusă în întregime în urma unui incendiu. În cadrul Proiectului „Cutia Milei”, în parohiile Eparhiei Clujului și la Catedrala Mitropolitană s-a adunat și s-a distribuit persoanelor defavorizate suma totală 260.935 lei. O altă colecă în bani se organizează în fiecare an în parohiile Arhiepiscopiei Clujului, când discul din Duminica Mironosiștilor este destinat activității

Societății Femeilor Ortodoxe în anul 2019 suma totală colectată a fost 85.855 lei.

BUGET ȘI BENEFICIARI

Numărul beneficiarilor proiectelor și programelor sociale în anul 2019 dezvoltate la nivelul Eparhiei Clujului a fost de peste 16.000 de persoane, iar bugetul total al activităților misionar-sociale a fost 15.856.678 lei.

PROIECTE DE VIITOR

La inițiativa Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei au fost demarate mai multe proiecte sociale care se află în diferite etape:

1) Centrul rezidențial pentru vârstnici Baciu;

2) Cabinetul stomatologic social (Policlinica Sf. Pantelimon) Cluj-Napoca;

3) Centrul de servicii sociale Cojocna;

4) Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Spiridon” Bistrița;

5) Extinderea Centrul rezidențial pentru vârstnici de la Maieru;

6) Centrul comunitar de servicii sociale- Dej;

7) 2 Case de Tip Familial pentru ocrotirea copiilor aflați în dificultate - Florești;

8) Centrul rezidențial pentru vârstnici „Sfântul Porfirie” - Tureni.

Consilier misionar social,
Iustin Liciniu Câmpean

Rezumatul Raportului activității Sectorului Misionar-Social 2019

Arhipiscopia Clujului desfășoară lucrarea de asistență socială în cadrul asociațiilor și fundațiilor înființate cu binecuvântarea Chiriarhului și prin intermediul Sectorului misionar-social. Sub patronajul Arhiepiscopiei Clujului funcționează mai multe asociații cu profil filantropic cu o activitate eficientă și vizibilă în comunitate: Asociația „Filantropia Ortodoxă”, Asociația „Sfântul Nectarie” Cluj, Asociația Filantropică Medical-Creștină „Christiana”- Filiala Cluj-Napoca, Asociația Filantropică „Sfântul Onufrie” și Asociația Ortodoxă pentru rromi „Sfântul Moise Arapul”.

Opt Protopopiate ale Eparhiei au fost acreditate ca furnizori de servicii sociale, o parte fiind deja licențiate ca Servicii de asistență comunitară. În sprijinul lucrării de misiune și asistență socială în Eparhie se înscrie și activitatea preoților misionari din cadrul Protopopiatelelor, precum și a celor 11 asistenți sociali din cadrul Birourilor de Asistență Socială din teritoriu.

În cadrul proiectelor sociale și a asociațiilor aflate sub patronajul Arhiepiscopiei Clujului sunt salariate 218 persoane, după cum urmează: 87 salariați - Asociația „Filantropia Ortodoxă” Cluj-Napoca (filiale: Bistrița, Dej, Gherla), 46 salariați - Asociația Sfântul Nectarie Cluj, 27 salariați - Asociația Filantropică Medical-Creștină „Christiana”- Filiala Cluj-Napoca, 40 salariați - Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Vârstnice „Acoperământul Maicii Domnului”, Turda și 7 angajați - Asociația Filantropică „Sfântul Onufrie”.

I. PROIECTE ȘI PROGRAME SOCIALE ÎN ARHIEPISCOPIA CLUJULUI

Activitatea misionar-socială a Bisericii se desfășoară raportându-se la realitățile social-economice ale contextului istoric actual. Sistemul de asistență socială al Arhiepiscopiei cuprinde în prezent peste 52 de instituții și programe social filantropice grupate pe diferite categorii de beneficiari. În anul 2019 au fost inaugurate următoarele proiecte:

1) Cantina Socială „Sfântul Ioan cel Milostiv”

a fost deschisă în cadrul Parohiei Ortodoxă Române „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca și oferă o masa caldă, zilnic, pentru 20 de persoane;

2) Casa de oaspeți „Sfântul Ilie” din Cluj-Napoca oferă găzduire temporară pentru însoțitorii bolnavilor cronici, pe perioada spitalizării sau a tratamentelor acestora în Municipiul Cluj-Napoca; În primul an de funcționare au fost cazați în mod gratuit 122 de persoane;

Cantina Socială Sfântul Ioan cel Milostiv și Casa de Oaspeți Sfântul Ilie Tezvitianul ale Parohiei clujene Sfânta Treime, "Biserica din Deal", din Protopopiatul Cluj II.

3) Centrul Rezidențial pentru persoane vârstnice „Sfânta Ana” Gledin dispune de o capacitate de 25 de locuri și a fost deschis de Asociația Sfântul Pahomie de la Gledin;

4) Construcția unei case sociale în comuna Mociu. Parohia Ortodoxă Mociu I a finalizat anul trecut lucrările de construcție a unei case pentru familia Jucan Aurel și fiicele Teodora și Simina, a căror mamă a decedat în primăvara anului trecut. Vechea lor casa era nelocuibilă și într-un grad avansat de degradare.

Anul trecut, structura sistemului de asistență socială era formată din:

- 11 Proiecte cu profil socio-medical (centru de îngrijiri paliative, policlinică fără plată, 2 centre de recuperare psihoneuromotorie, 4 servicii de îngrijiri socio-mediceale la domiciliu, cabinet medical, serviciu de ambulanță, serviciu transport dializă)
- 4 Cantine sociale

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Ianuarie 2020

1 Ianuarie (Tăierea Împrejur a Domnului, Sfântul Vasile cel Mare, Anul Nou): În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, puțin după miezul nopții, săvârșește Slujba Treccerii dintre Ani. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Alături de oficialități județene și locale, îl felicită pe Preasfințitul Părinte Vicar Vasile Someșeanul cu prilejul Zilei Onomastice. Săvârșește o slujbă de mulțumire și rostește un cuvânt de felicitare.

Primește la reședință oficialitățile județene și locale, civile și militare prezente la Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană.

La ceas de seară, în prezența Preasfințitului Părinte Vasile Someșeanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, săvârșește slujba de binecuvântare a Paraclisului „Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Mucenic Iulian” din incinta Centrului Social pentru Vârșnici din Popești, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Ioan Petreș). Rostește un cuvânt de învățătură.

2 ianuarie: Îl vizitează pe Ieromonahul Rafail Noica, la schitul său de la Lăzești, județul Alba, pentru a-l felicita cu prilejul zilei de naștere.

3 ianuarie: Se reculege, preț de câteva clipe, la mormântul părinților Andrei și Elena din cimitirul parohiei Oarța de Sus, județul Maramureș.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” din satul natal, Oarța de Sus.

4 ianuarie: În biserica din Salva, protopopiatul Năsăud (paroh: Pr. Grigore Mureșan), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, preot Dumitru Morar, fost paroh. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

5 ianuarie (Ajunul Bobotezei): În biserica Mănăstirii „Mihai Vodă” din Turda, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Pavcerniței Mari și slujește Litia. Rostește o cateheză. Hiroteseste întru duhovnic pe PC Pr. Ciprian Eugen Copaciu de la parohia Poieni, protopopiatul Huedin.

6 Ianuarie (Botezul Domnului): În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

Pe o scenă special amenajată în Piața „Avram Iancu”, în fața Catedralei Mitropolitane, săvârșește Slujba Sfințirii celei Mari a Apei și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Primește la reședință oficialități județene și locale, civi-

le și militare prezente la slujbă în piața din fața Catedralei Mitropolitane.

7 Ianuarie (Soborul Sfântului Ioan Botezătorul): În Biserica „Sfântul Ierarh Nectarie” din Dej, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Ciprian Boroș. Oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Teofil, fiul părintelui paroh Ioan Bufta. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

8 ianuarie: La sediul Consiliului Județean Alba, îl felicită, cu prilejul zilei onomastice, pe domnul președinte Ion Dumitrel. La sediul biroului de avocatură din Alba Iulia, îl felicită, cu prilejul zilei onomastice, pe domnul avocat Ioan Rus.

9 ianuarie: La Mănăstirea Rohia, județul Maramureș, prezidează ședința de lucru a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. Este însoțit de PC Pr. Prof. Răzvan Perșa, președintele Consistoriului Mitropolitan.

10 ianuarie: Face o vizită pe șantierul de construcție al noului corp de chilii din incinta Mănăstirii „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Câlea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

11 ianuarie: În capela Seminarului Teologic din Cluj-

Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Câlea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

15 ianuarie: Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret „Sfântul Ioan Valahul” din Câmpenești, protopopiatul Cluj I. Este însoțit de domnul Sorin Câlea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

16 ianuarie: Îl vizitează, la reședința personală, pe PC Pr. Liviu Cosma, parohul Bisericii „Sfântul Arhanghel Mihail” din cartierul clujean Mărăști. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Constantin Ciui, protopopul de Cluj II.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește un cuvânt de învățătură. Hiroteseste întru duhovnic pe PC Pr. Dan Balog de la parohia Răscruți, protopopiatul Cluj I. Săvârșește slujba de sfințire a noilor Antimise pentru parohia Beclean III (paroh: Pr. Alin Pop) și pentru Paraclisul „Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Mucenic Iulian” din incinta Centrului Social pentru Vârșnici din Popești, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Ioan Petreș).

17 – 21 ianuarie: Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și a Înaltpreasfințitului Părinte Serafim, Mitropolitul Ortodox Român al Europei Centrale și de Nord, face o deplasare în Germania, în Parohia Ortodoxă Română Passau. Sâmbătă, 18 ianuarie, la ceas de seară, în Biserica Parohiei Passau,

situată în orașul Vilshofen, slujește Taina Sfântului Maslu și rostește un cuvânt de învățătură. Duminică, 19 ianuarie, în Biserica „Acoperământul Maicii Domnului” a parohiei Passau, săvârșește slujba de sfințire a noului iconostas și a picturilor așezate pe pereții bisericii. Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Ioan Marius Jidveian, distincția „Crucea Arhiepiscopală”. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici, părintelui Richard Multerer, starețul Mănăstirii Schweiklberg, în incinta căreia își desfășoară activitatea Parohia Ortodoxă Română Passau. Conferă Ordinul „Mihai

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, în mijlocul credincioșilor de Bobotează, în fața Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, 6 februarie, 2020.

Napoca (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Nicolae, fiul părintelui Ionuț Chira, duhovnic al Seminarului și pentru prunca Ecaterina, fiica teologului Grigore Chira. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie. Rostește un cuvânt de învățătură.

12 ianuarie: Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură în Biserica „Înălțarea Domnului” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Ioan Turc și Pr. Cons. Bogdan Ivanov). Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Țentea, protopopiatul Beclean, pe diaconul Ciprian Boroș. Oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Andrei Ioan Șerban, nepotul părintelui paroh Ioan Turc. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

13 ianuarie: Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald. Este însoțit de PC Pr. Arhim. Samuel Cristea, duhovnicul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

14 ianuarie: Face o vizită pe șantierul Centrului Misionar-Social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii, din

Vodă” pentru laici, domnului Florian Gams, primarul orașului Vilshofen, domnului Vasile Paicu, domnului Andrei Silviu Roșca, domnului Daniel Weinhold și doamnei Irgard Hausbauer. Luni, 20 ianuarie, vizitează muzeul Abației benedictine de la Melk (Austria), iar Marți, 21 ianuarie, vizitează Sanctuarul Marian de la Mariapocs (Ungaria). Este însoțit de PC Pr. Cornel Coprean, parohul Bisericii „Nașterea Domnului” din cartierul clujean Gheorgheni și de PC Arhid. Dan Grigore Văscu, directorul postului de radio „Renașterea”.

22 ianuarie: La Facultatea de Teologie, participă la sesiunea de Formare a preoților privind traficul de persoane și exploatare sexuală, organizată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului în colaborare cu Federația „Filantropia Ortodoxă”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită pe șantierul Centrului Misionar-Social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii, din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Câlea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

23 ianuarie: La Facultatea de Teologie, participă la ședința lunară a preoților din protopopiatul Cluj II. Asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Facultatea de Teologie, asistă la susținerea în catedră

Agenda PS Vasile

Ianuarie 2019

1 ianuarie: (Tăierea Împrejur a Domnului, Sfântul Vasile cel Mare, Anul Nou). Cu prilejul onomasticii, asistă în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca la Sfânta Liturghie, săvârșită de IPS Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. La finalul Sfintei Liturghii, IPS Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului

și Sălajului, la gratulat pe Preasfințitul Vasile Someșanul cu ocazia împlinirii celor 71 ani de viață. În semn de apreciere și recunoștință pentru întreaga activitate desfășurată în cele două județe ale eparhiei: Cluj și Bistrița-Năsăud, Preasfințitul Vasile Someșanul a primit Diplome de Excelență din partea Guvernului României și a Instituției Prefectului Județului Cluj, reprezentate prin Prefectul Mircea Abrudean; a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, reprezentat prin vicepreședintele Vasile Puică; și a Primăriei municipiului Cluj-Napoca, reprezentată prin consilierul superior Laurențiu Rotar.

Începând cu ora 16, asistă la slujba de binecuvântare a capelei cu hramul Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Mucenic Iulian, săvârșită de IPS Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului din localitatea Popești, ctitorie a familiei Iuliu și Veronica Șolea.

4 ianuarie: Asistă la Taina Botezului administrată micuței Elena Lupușan în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

5 ianuarie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor, Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

6 ianuarie: Cu ocazia sărbătorii „Botezul Domnului”, participă” slujește Sfânta Liturghie în Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor, Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

7 ianuarie: În sărbătoarea închinată „Sfântului Ioan Botezătorul” slujește Sfânta Liturghie în Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

12 ianuarie: În mijlocul credincioșilor de la Biserica „Pogorârea Sfântului Duh” din cartierul Zorilor, Cluj-Napoca, participă prin rostirea de ecfonise și binecuvântări la Sfânta Liturghie.

26 ianuarie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul elevilor și credincioșilor din Capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj (ianuarie 2020)

Marti 14 ianuarie 2020, la Biblioteca Universității din Oradea a avut loc lansarea volumului Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, *A învața să trăiești veșnicia (un dialog cu Sandu Frunză)*, recent apărut la Editura Școala Ardeleană. Au vorbit P. S. Sa Sofronie, episcopul Oradiei, Prof. univ. dr. Constantin Bungău, rectorul Universității, Pr. conf. univ. dr. Viorel Popa, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman” și Prof. univ. dr. Sorin Șipoș, directorul Școlii Doctorale de Istorie din cadrul Facultății de Istorie și Relații Internaționale.

Lei, 16 ianuarie 2020, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Centrul de Dialog între Teologie și Filosofie al Universității „Babeș-Bolyai” a organizat conferința cu titlul: *Un creștinism anti-fragil: răspuns la întărirea valorilor slabe*, susținută de Conf. univ. dr. Andrei Bereschi de la Facultatea de Istorie și Filosofie a UBB.

L în zilele de 17 și 18 ianuarie 2020, la Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava a avut loc Simpozionul Național: *Valori naționale în creația Mitropolitului Bartolomeu Valeriu Anania*, ediția a VII-a. Din partea facultății noastre au participat: Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie.

Luminică, 19 ianuarie 2020, Sfânta Liturghie a fost săvârșită în biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Cluj-Napoca (Mănăstur), de un sobor de

zece preoți și diaconi, în frunte cu Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB, care, plecând de la pericopa evanghelică a vindecării celor zece leproși, a ținut un cuvânt de învățătură.

Miercuri, 22 ianuarie 2020, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a găzduit o sesiune de formare **cu tema** *Capacitatea preoților în prevenirea, identificarea și raportarea cazurilor de trafic de persoane și exploatare sexuală*. Au participat Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății și 100 de clerici din județele Cluj și Bistrița-Năsăud (din toate cele nouă protopopiate ale Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului). Evenimentul a fost organizat în colaborare cu Asociația eLiberare și în parteneriat cu Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane.

L în 23 ianuarie 2020, în conformitate cu Legea educației naționale și Charta Universității Babeș-Bolyai au avut loc alegeri, la nivel de departament și facultate pentru mandatul 2020-2024.

În consiliul Facultății de Teologie Ortodoxă au fost aleși: Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, Arhim. prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia, Pr. conf. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, Pr. conf. univ. Cristian Sebastian Sonea, Conf. univ. dr. Nicușor Turcan, Arhim. lect. univ. dr. Benedict (Valentin Cosmin) Vesa, Pr. lect. univ. dr. Cosmin Cosmuța, Pr. lect. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru, Pr. lect. univ. dr. Răzvan-Tudor Perșa.

Director al Departamentului de Teologie Ortodoxă a fost reales de către corpul profesoral al facultății Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie. Membri în Consiliul Departamentului: Pr. conf. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, Conf. univ. dr. Nicușor Turcan, Pr. lect. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru și Lect. univ. dr. Claudia-Cosmina Trif.

L a sediu Facultății de Teologie Ortodoxă a avut loc miercuri, 23 ianuarie 2020, prima ședință din anul 2020 a preoților din protopopiatul Cluj II, cu participarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, a subliniat importanța misiunii în rândul intelectualilor, dar și a pregătirii continue a preoților.

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a acordat marți, 28 ianuarie 2020 titlului de doctor Honoris Causa Domnului Prof. dr. Paolo Odorico de la École des Hautes Études en Sciences Sociales din Paris. Ceremonia, prezidată de Prof. univ. dr. Daniel David, prorector al UBB, a avut loc în Aula Magna a UBB, în prezența a numeroși profesori, teologi și oameni de cultură, a studenților și a cadrelor didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă.

Distincția a fost acordată în urma propunerii Facultății de Teologie Ortodoxă pentru contribuția deosebită la dezvoltarea studiilor de bizantinologie în mediul universitar și de cercetare european, pentru promovarea studiilor neo-elenice și de balcanologie, precum și pentru colaborarea sa cu mediul academic românesc.

Laudatio a fost prezentat de Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb. Proclamația a fost citită de Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB. Laureatul a susținut prelegerea intitulată: *Commonwealth-ul athonit*.

L în data de 29 ianuarie 2020 a avut loc susținerea examenului pentru ocuparea unui post didactic de lector universitar la disciplinele: *Istoria Bisericii Universale și Mari patriarhi ai Bisericii Ortodoxe*. S-a înscris și a promovat examenul: Pr. dr. Paul-Bogdan Ivanov.

Lei, 30 ianuarie 2020, Sfânta Liturghie în cinstea Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, hramul Facultății de Teologie Ortodoxă a fost săvârșită la catedrala Mitropolitană de IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în sobor de preoți și diaconi profesori, cu participarea întregului corp academic, profesori și studenți. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Facultății de Teologie Ortodoxă, dirijat de Arhid. asist. univ. dr. Daniel Mocanu și Corul Seminarului Teologic. Universitatea Babeș-Bolyai a fost reprezentată de Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului, care a rostit o scută alocuțiune.

Părintele Decan, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, a mulțumit tuturor pentru participare, evidențind în cuvântul său sprijinul constant de care se bucură facultatea - de la a cărei reînființare se împlinesc 30 de ani - din partea înaltului ierarh, dar și a conducerii Universității Babeș-Bolyai.

Dr. Dacian But-Căpușan

Marele filantrop Emanoil Gojdu, pomenit în bisericile din Arhiepiscopia Clujului

feb. 10, 2020

uminică, 16 februarie 2020, marele filantrop Emanoil Gojdu a fost pomenit, după Sfânta Liturghie, în toate bisericile din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, la împlinirea a 150 de ani de la trecerea la Domnul.

Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a transmis următoarea scrisoare pastorală tuturor protopopiatelor din cadrul eparhiei:

Anul acesta a fost declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca an comemorativ al filantropilor ortodocși, pentru a-i pomeni pe toți aceia care au simțit în adâncul ființei lor că doar binele pe care îl pot face și credința în Dumnezeu le pot da speranța mântuirii.

Printre acești oameni, care au știut să facă binele în mod discret și fără niciun fel de câștig, ci doar din dorința de a-și ajuta semenii și de a schimba în bine soarta poporului român, se numără și marele filantrop și mecena ortodox Emanoil Gojdu (1802-1870). El a lăsat Bisericii Ortodoxe din Ardeal o imensă avere mobilă și imobilă, a cărei principală destinație este acordarea de burse tinerilor români ortodocși din Transilvania și Ungaria, distinși la învățătură și lipsiți de mijloace materiale suficiente. Este de ajuns să amintim faptul că între 1871 și 1918 au beneficiat de aceste burse nu mai puțin de 4.455 de tineri, printre care Octavian Goga, Siviu Dragomir, Ioan Lupaș, Traian Vuia, Dumitru Stăniloae.

Având în vedere că în acest an, în ziua de 3 / 15 februarie 2020, se împlinesc 150 de ani de la plecarea lui Emanoil Gojdu în eternitate și ținând cont că o dorință din testamentul lui era să i se facă pomenirea în fiecare an, **duminică, 16 februarie 2020, după încheierea Sfintei Liturghii, în toate bisericile din Arhiepiscopia noastră, preoții vor săvârși slujba parastasului pentru pomenirea marelui filantrop ortodox.** Totodată preoții noștri vor spune și un cuvânt credincioșilor, în care vor prezenta pe scurt personalitatea și mai ales moștenirea lui Emanoil Gojdu.

Pentru noi, credincioșii din Transilvania, este o datorie sfântă de a ne aminti de acest mare binefăcător și datorită faptului că astăzi, averea lăsată de el nu a putut fi restituită Fundației „Emanoil Gojdu”, pe care a înființat-o și pe care o administrează ierarhii din cele trei Mitropolii din Ardeal și Banat, în folosul tinerilor noștri ortodocși iubitori de învățătură.

Dumnezeu să îi binecuvinteze memoria!

Vă îmbrățișăm părintește și vă binecuvântăm,

† ANDREI

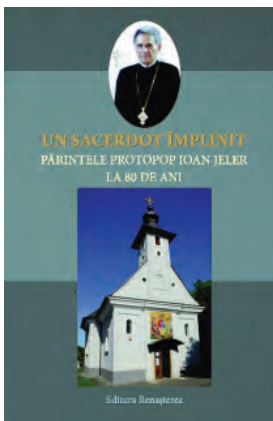
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Protopopul Ioan Jeler, la vârsta senectuții împlinite

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

De curând, în data de 11 noiembrie 2019, Părintele Protopop Ioan Jeler a împlinit venerabila vârstă de 80 de ani, dintre care 55 i-au fost dedicați slujirii sacerdotale, iar 30 dintre ei în calitatea remarcabilă de protopop al Clujului (1 mai 1915 – 1 mai 2015; din 1998 - când Mitropolitul Bartolomeu a decis înființarea a două protopopiate ale Clujului, Cluj I și Cluj II -, ca protopop al Protopopiatului Cluj I). Pentru acest moment special din viața vrednicului sacerdot, a cărui trăsătură personală, pe lângă alte multe virtuți care-i împodobesc sufletul, consider că a fost, pe parcursul întregii slujiri de cleric, *râvna* manifestată în diverse chipuri pentru cauza Bisericii Ortodoxe, colegul său slujitor de la altarul celei mai vechi biserici a Clujului, cu hramul Sfânta Treime sau „biserica din deal”, cum mai este ea cunoscută în mod deosebit de către clujeni, părintele paroh al acestui sfânt locaș, Cristian Baciu, și totodată consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, s-a îngrijit din timp și cu multă pricepere și căldură să pregătească și organizeze pentru părintele Ioan două daruri deosebite: o carte care îi este dedicată vrednicului protopop, intitulată *Un sacerdot împlinit. Părintele Ioan Jeler la 80 de ani*, Editura Renașterea, 2019, 215 p., iar pe de altă parte un eveniment special de mulțumire prin oficierea unui Te-Deum în biserica Sfânta Treime de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei însuși, în data de 14 noiembrie, în prezența Preasfințitului Părinte Episcop Vicar Vasile Someșanul și a marii majorități a părinților, prietenilor, apropiaților, cunoscuților și credincioșilor care au contribuit cu câte un text omagial în volumul amintit.

Volumul îngrijit de către părintele consilier dr. Cristian Baciu reunește o scurtă biografie a părintelui Protopop Ioan Jeler, un argument al îngrijitorului de ediție, care-și exprimă cinstirea și recunoștința deosebită față de cel omagiat. „Prin publicarea acestui volum omagial, dorim să ne arătăm cinstirea și recunoștința față de părintele protopop Ioan Jeler, la împlinirea a 80 de ani de viață, pentru misiunea desfășurată în slujirea Bisericii și a semenilor, timp de 30 de ani ca protopop și 55 de ani ca preot” (p. 11).

În textul care deschide lucrarea, al Părintelui Mitropolit Andrei, intitulat „Părintele Ioan Jeler, vrednic de îndoită cinste” (pp. 11-13), Înaltpreasfinția Sa rememorează vremurile trecute când l-a întâlnit pe părintele Ioan Jeler: „Ajungeam preot la Turda în septembrie 1978. Înainte de a mă așeza la casa parohială, câteva săptămâni am locuit la părintele Ioan Hânsa, iar distinsa lui preoteasă participa la liturghie la biserica „Dintre români”. Acolo era preot părintele Ioan Jeler, pe care dânsa mi l-a prezentat într-o lumină foarte frumoasă. Și avea dreptate; mai târziu m-am convins personal. / Între preoții din Turda, atunci, iar mai apoi printre preoții din Cluj-Napoca a avut o prestanță deosebită. Păstorind în vremuri dificile, a avut râvna să urmeze și Facultatea de Drept, cunoștințele acumulate acolo ajutându-l să rezolve situații dificile prin care trecea Biserica. / Așa se face că a ajuns membru al Consistoriului Eparhial, iar mai târziu președintele acestuia. Eu însumi m-am sfătuit adesea cu dânsul, ivindu-se în calea mea necazuri legate de misiunea pe care o făceam la Turda-Fabrici, mai ales cu tinerii, fiind șicanat de

reprezentanții sistemului. De câteva ori m-am și spovedit la dânsul. / Milita pentru o misiune serioasă” (pp. 11-12).

Urmează apoi textele omagiale la adresa părintelui Protopop Ioan semnate de către: Preasfințitului Părinte Vasile Someșanul, intitulat „Înțelepciunea, dar firesc al Părintelui Protopop Ioan Jeler”; Părintele vicar Iustin Tira, „Părintele Ioan Jeler, un preot și un protopop dedicat misiunii”; Părintele prof. univ. dr. Ioan Chirilă, Președintele Senatului UBB, „Părintele protopop Ioan Jeler, o viață de slujire”; Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, Prorector al Universității Babeș-Bolyai, „Un om al bisericii pentru istorie”; Prof. univ. dr. Vasile Pușcaș, „Părintele Jeler sau cum omul sfințește locul”; Prof. univ. dr. Ioana Bican, „La aniversară”; Prof. univ. dr. Cristian Bârsu, „Gânduri aniversare pentru părintele Ioan Jeler”; Prof. univ. dr. Alin-Mihai Gherman, „Părintele Ioan Jeler sau despre vocația bunului gospodar”; Prof. univ. dr. Alexandru Moraru, „Mărturisitor de Dumnezeu și cinstitor de țară – părintele protopop Ioan Jeler”; Pr. lect. univ. dr. Gheorghe Șanta, Slujirea – cale spre cer”; Pr. Cristian Baciu, „Dinamism și contemplație”; Pr. dr. Bogdan Ivanov, „Un sacerdot împlinit”; Arhid. Claudiu Ioan Grama, „Protopopul Ioan Jeler – Omul frumos de la cumpăna dintre milenii”; Pr. dr. Dan Hognogi, „Un brad în pădurea de brazi a Ardealului. Părintele protopop Ioan Jeler la 80 de ani”; Pr. Alexandru Ciui, „Părintele Ioan Jeler, protopopul slujitor al Clujului”; Pr. Ioan Buftă, „Părintele Ioan Jeler – un protopop în vremuri grele”; Pr. Dan Ionuț Lupușan, „Un om, o viață”; Pr. Alexandru Vidican, „Un om al lui Dumnezeu, pus pentru

oameni!”; Pr. Vasile Bancoș, „Prea Cucernicul Părinte Protopop Ioan Jeler, absolvent de Drept și om al dreptății”; Pr. dr. Dumitru-Marcel Andreica, „Părintele Protopop Ioan Jeler la ceas aniversar”; Pr. Gheorghe-Dragoș Braica, „Retrospectivă cu părintele Ioan Jeler”; Pr. Vasile Raus „Slujitor al Bisericii și al neamului. Prea Cucernicul Protopop Ioan Jeler”; Pr. prof. Dumitru Boca, „P.C. Protopop Ioan Jeler la ceas aniversar”; Pr. dr. Cătălin Pălimaru, „Părintele Ioan Jeler – păstorul drept și înțelept”; Pr. dr. Florin-Cătălin Ghiț, „Omul lui Dumnezeu”; Dr. Gheorghe Funar, „Părintele protopop Ioan Jeler – ctitor de biserici ortodoxe în inima Ardealului”; Gheorghe Hristodol, „Un preot cu har”; Dr. Maria Turdean, „Părintele Protopop Ioan Jeler, omul potrivit la locul potrivit”; Familiile Dumbravă, Perju-Dumbravă și Oltean-Dumbravă, „Modestie și discreție”; Dr. Dorina Duma, „Personalitate luminoasă a lumii bisericești”; Dr. Simina Baciu, „Respect și recunoștință”; Dr. Titus Nicoară, „Fericita întâlnire”; Prof. Maria Măcelaru, „Promotor al religiei în școli”; Prof. Manuela Botiș, „«Acesta este Preotul și Duhovnicul pe care l-a făcut Domnul...»”; Prof. Ioana-Angela Mureșan, „Gând la ceas aniversar”; Mariana Lupea, „Părintele Jeler – o viață de zidire continuă”; Magistrat Dan Deac, „Părintele Jeler”; Ing. Cătălin Bia, „Promptitudine și căldură”; Pr. Mihai Colț, „Recunoștință pentru ajutor în vremuri grele”; Pr. Viorel Luca, „Amintiri despre părintele protopop Ioan Jeler”; Pr. dr. Georget Rednic, „«și arătarea Duhului i se dă fiecăruia spre folosul tuturor» (1 Corinteni 12, 7)”; Pr. dr. Mihai-Valentin Racolța, „La ceas aniversar, amintiri, recunoștință, mulțumiri”; Pr. Iosif Hulpe, „Roadele darurilor”; Pr. Cornel Felecan, „Riscurile curajului”; Pr. Vasile Alexandru Ciceu, „Portretul unui om de Lumină”; Pr. Florin Ignat, „Părintele Protopop Ioan Jeler”; Pr. Ioan Petreș, „Un protopop solidar cu preoții”; Pr. Ioan Suci, „Colegialitate și prietenie”.

Volumul include la final și o bogată secțiune cu fotografii reprezentative care ilustrează viața personală, familială și preoțească a părintelui Protopop Ioan Jeler (pp. 177-209). Au fost selectate și publicate imagini color ale părintele Ioan din tinerete, alături de colegi, de școală și de slujire, de ierarhii în timpul păstoriei cărora și-a desfășurat slujirea, alături de soție, familie, rudeni de sânge și spirituale, prieteni, apropiați, cunoscuți și credincioși ș.a., în diverse împrejurări ale vieții.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcopul-vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov,
Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFFUZAREA:
Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But Căpușan,
Pr. Călin Ficior, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login,
Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi,
Elena Pârnu, Protos. Simeon (Pintea), Nicolae Turcan,
Arhim. Benedict (Vesa)

Comemorarea Mitropolitului Bartolomeu Anania de către ASCOR Cluj-Napoca și comunitatea Bisericii Studenților

La nouă ani de la mutarea la cele veșnice, Mitropolitul Bartolomeu Anania a fost comemorat de ASCOR Cluj-Napoca. Biserica Studenților din Campusul Universitar „B. P. Hasdeu” s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru tinerii care au participat la slujba de pomenire a ÎPS Bartolomeu Anania. După oficierea Parastasului, a urmat o conferință deosebită, o întâlnire ziditoare, în cadrul căreia a fost creionat portretul ierarhului ce a iubit și a îndrumat tinerii de-a lungul păstoririi sale.

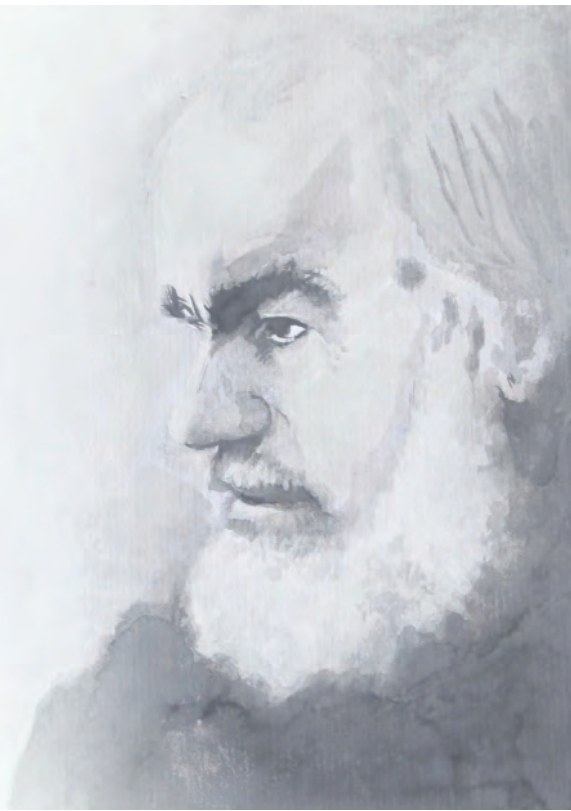
Despre trăsăturile caracterului arhierului, care a lăsat un puternic ecou în viața Bisericii Ortodoxe Române, dar și în viața culturală, precum și în istoria neamului nostru românesc, au vorbit câțiva dintre cei mai apropiați ucenici ai săi. Părintele Ciprian Negreanu, preotul misionar al Bisericii Studenților și duhovnicul multor foști și actuali membri ai ASCOR, care l-a avut drept model pe ÎPS Bartolomeu timp de aproape douăzeci de ani și în preajma căruia s-a format, a prezentat parcursul biografic al mitropolitului de odinioară al Clujului. De altfel, potrivit Părintelui Ciprian Negreanu, existența la Cluj-Napoca atât a Asociației Studenților Creștini Ortodocși din România (ASCOR), ca organizație studențească vie și lucrătoare timp de aproape 30 de ani, cât și a Bisericii Studenților se datorează întru totul vrierii și implicării ÎPS Bartolomeu Anania. Alegerea duhovnicului pentru studenții clujeni este de asemenea opțiunea arhipăstorului căruia i s-a atribuit și apelativul de „Leul Ardealului”.

În relatarea sa, Părintele Ciprian le-a descoperit tinerilor un chip de arhieru dedicat întru totul misiunii sale, făcându-le cunoscut un reprezentant al Bisericii vertical și demn în orice condiții, care nu a făcut niciun fel de compromis în ceea ce privește mărturisirea credinței. Folositoare și captivante s-au adeverit a fi fragmentele biografice referitoare la perioada de detenție a ÎPS Bartolomeu. Ca și pentru mulți alți pătimitori, timpul petrecut în închisorile co-

muniste a reprezentat pentru mitropolitul Bartolomeu un crâmpel de viață extrem de dureros. Experiența carcerală însă a fost transfigurată într-un *chronos* revelator și creator. Locul unde ființa omenească ar fi trebuit să cunoască abisul s-a transformat într-un urcuș ce a mutat sufletul din celulă în brațele lui Dumnezeu. Libertatea interioară a fost posibil de cultivat și de păstrat prin rugăciune, prin cultură și prin creație, știind fiind faptul că ÎPS Bartolomeu a compus în închisoare mii de versuri pe care le-a memorat și le-a depozitat în sertarele creierului, publicându-le mult mai târziu, abia după eliberare.

Povestind fragmente din timpurile studenției sale, apoi din perioada cât a deținut funcția de președinte al ASCOR Cluj-Napoca – la începutul anilor '90 –, dar și din timpul preoției, Părintele Ciprian Negreanu a afirmat că predicile mitropolitului Bartolomeu, cuvântul clar și cu putere, fermitatea afirmațiilor și autoritatea bună, cea înrădăcinată în Cuvântul lui Dumnezeu, îi atrăgea pe tineri și îi marca în parcursul lor duhovnicesc. Deosebit la arhierul din

inima Transilvaniei mai era și capacitatea de a dibui talentul și rostul multor ucenici de-ai săi. Știa cum să le găsească locul potrivit, astfel încât ei să își folosească la maximum capacitățile cu care erau înzestrați. Mai avea o încredere totală în om, chiar dacă de-a lungul vieții a suferit mult din cauza oamenilor care l-au trădat.

În cadrul evenimentului comemorativ, cu multă delicatețe și gingășie, cu o afectuoasă aducere aminte, personalitatea ÎPS Bartolomeu a mai fost evocată de către doamna preoteasă Nicoleta Pălimaru. Având binecuvântarea de a-l cunoaște încă din timpul adolescenței, atunci când, împreună cu părinții, îl vizita la Mănăstirea Văraț, viitoarea preoteasă a mărturisit că acea

perioadă a reprezentat pentru ea un timp de formare culturală și spirituală lângă o personalitate care i-a marcat parcursul vieții și care, de-a lungul anilor, a ajutat-o în luarea unor decizii majore. Multiple discuții ziditoare s-au împletit, multe sfaturi au fost oferite de către părintele duhovnicesc ucenicei sale, iar fiica duhovnicească, din dorința de a nu risipi mărgăritarele de mare preț, a adunat într-un remarcabil jurnal toate vorbele ce i le-a spus ÎPS Bartolomeu. Aceste file portretizează o fire delicată, nobilă, atentă cu femeia, prețuitoare de frumos, cunoscătoare de taine ale sufletului, având o deosebită evlavie pentru Maica Domnului. Iubirea pentru Preasfânta Născătoare de Dumnezeu izvora din dragostea pe care mitropolitul Bartolomeu i-o purta mamei sale.

De asemenea, doamna preoteasă Nicoleta Pălimaru a relatat și o serie de întâmplări din timpul desfășurării activității sale în calitate de redactor al revistelor *Tabor* și *Renașterea* – proiecte editoriale ale ÎPS Bartolomeu Anania. În acest context, tinerii au aflat că arhierul de odinioară al Clujului era foarte ordonat în toate activitățile pe care le desfășura. Îi plăcea ca lucrurile să fie făcute cu implicare și cu multă seriozitate; se deda muncii în totalitate și considera că și ceilalți trebuie să muncească asiduu, dar și cu dăruire, pentru a obține rezultate. Atunci când se comiteau anumite erori, mai mult sau mai puțin voite, sfătuia ca orice greșală să fie asumată în totalitate, fără a căuta scuze sau îndreptățiri. „Avea puterea de a zâmbi mereu, chiar dacă se întâmpla ca de multe ori să treacă prin situații foar-

te grele. Mai spunea că durerea trebuie să ți-o plângi în ascuns, cu capul în pernă, fără ca cei din jur să știe prin ce treci. Nu îi plăcea să fie laudat și nici nu voia să fie compătimit. Era delicat, mai ales când venea vorba de a corecta anumite greșeli. Știa să te facă să înțelegi că ai greșit, dar nu te mârșea. Prin exemple, cu o grijă părintească și cu un umor fin îți arăta ce nu ai făcut bine. Plecai cu inima ușoară, chiar dacă îți venea să intri în pământ de rușine”, au mai fost mărturiile doamnei preoteasă Nicoleta Pălimaru, completate de Părintele Ciprian Negreanu.

Experiențe și amintiri personale în legătură cu ÎPS Bartolomeu Anania au fost de asemenea relatate de către Părintele Florin-Cătălin Ghiț, Părintele Cătălin Pălimaru și de către doamna preoteasă Corina-Maria Negreanu. Datorită mărturiilor cordiale ale tuturor invitaților, tinerii prezenți la eveniment au avut posibilitatea să se întâlnească în duh și să descopere chipul unui arhieru care a știut să vorbească direct inimilor, deschizându-le spre cunoașterea lui Dumnezeu cu cheia dragostei și a cuvântului.

ASCOR Cluj-Napoca în sesiune. Examine de implicare duhovnicească, culturală și educațională

Lată întorși din vacanță în orașul studenției lor, înainte de a fi intrat în tumultul sesiunii, dar și ulterior, în timpul acesteia – în toul pregătirii pentru examene –, tinerii de la ASCOR Cluj-Napoca au pus început bun noului an calendaristic, reluând întâlnirile din fiecare marți. Împreună petrecere este pentru ei un prilej de a fi în comuniune, reprezentând un timp al legării multor prietenii, dar și un imbold de a pune în discuție subiecte de actualitate din diverse domenii, dar mai ales din sfera culturală și din cea duhovnicească.

Bunăoară, una dintre primele întâlniri din anul 2020 a fost cea organizată în preajma datei de 15 ianuarie, atunci când tinerii au avut drept temă principală de discuție comemorarea zilei marelui poet național, Mihai Eminescu, la 170 de ani de la nașterea sa, precum și marcarea Zilei Culturii în România. Una dintre activitățile acestei șezători de suflet a constat în alcătuirea de poezii dedicate lui Mihai Eminescu. Astfel, în grupuri a câte 5-7 persoane s-a desfășurat un adevărat atelier creativ ce a rodit poezii elogiative a câte două strofe. Una dintre condițiile obligatorii pentru acest *brianstorming* a fost ca poeziile să fie alcătuite în așa fel încât primul cuvânt al fiecărui vers să înceapă cu litera corespunzătoare literelor care formează prenumele și numele poetului. Eforturile tinerilor s-au materializat frumos și armonios, iar unul dintre micile poeme ce a rezultat în cadrul acelei întâlniri este redat mai jos.

Mândria țării noastre
Iarna s-a născut,
Hyperion din astre,
Acel din început.
Iubirea pentru țară,
Eterna lui durere,
Mai arzătoare iară,
Iertând, în veci nu pier.
Născut în neam creștin
El este pentru noi
Simbol al Soarelui divin
Cu-aceiași veșnic dor,
Umbrește adânc în noi.

În afară de activitățile creative dedicate marelui poet, ASCOR Cluj-Napoca a participat și la slujba de pomenire pentru Mihai Eminescu, dar și pentru toate personalitățile culturii românești, care, de-a lungul anilor, au contribuit la zidirea noastră ca neam, din perspectivă culturală. La finalul Parastasului, care a avut loc la Biserica Studenților din Campusul Universitar „B. P. Hasdeu”, Părintele Ciprian Negreanu – preotul misionar al acestei biserici – le-a vorbit celor prezenți despre importanța culturii și a dăinuirii unui neam prin limba care îl definește și prin personalitățile care se nasc în sânul lui.

Despre Mihai Eminescu, o altă somitate a culturii și spiritualității românești, Părintele Nicolae Steinhardt, spunea următoarele: „Am învățat și predat euforic multe poezii eminesciene la Jilava, Gherla și Dej. Îl iubesc pe Eminescu. Ziua de 15 ianuarie e pentru mine o zi sfântă. Nu uit, când sunt în București, să depun și eu o floare la statuia din fața Ateneului, operă a sculptorului D. Anghel. Cu ce drept îl iubesc pe Eminescu? Fără niciun drept. Prin declarație unilaterală de voință, pentru că oricine are dreptul să iubească, oricât de nevolnic și neîndreptățit este. Pentru că, după cum spun englezii, o pisică poate privi un rege. Tot astfel, fără nicio justificare, iubesc în mod orbitor și total poporul românesc și «fenomenul românesc»”.

Și apoi Eminescu, prin fermitate și curăția caracterului, îmi e sprijin de nădejde în credința că popoul român îi e merit a se împărtăși în cultură și în viața spirituală de o soartă cu mult deasupra mediocrității, cea binecuvântată soartă în care au crezut Hașdeu, Pârvan, Blaga, Mircea Eliade și Constantin Noica.

Cât de fericit sunt că mi-ați dat prilejul să-mi mărturisesc dragostea despre Eminescu și fenomenul românesc.”

Alte activități ale ASCOR Cluj-Napoca în sesiune

Pentru că nu doar mintea are nevoie de perioade de destindere între examene, tinerii de la ASCOR Cluj-Napoca au inițiat și activități bune pentru întremare trupească, organizând în acest sens ieșiri la patinoar și la săniuș. Mai îndemnatnici sau mai începători, la mijloc de ianuarie, peste 30 de ascoriști s-au îndeletnicit cu patinatul pe gheață, fiind și de data aceasta în comuniune, petrecând cu voie bună și cu folos.

Membrii ASCOR sunt constant implicați și în activitățile pe care le desfășoară cu o bună parte din copiii de la Liceul pentru deficienți de vedere. Pe timp de iarnă, atunci când zăpada este suficientă pentru a organiza o ieșire la săniuș, dar și când se obține permisiunea, tinerii nu ezită să îi bucure pe copiii dornici de a simți zăpada, organizându-le o astfel de ieșire pe unul dintre dealurile din împrejurimile urbei.

Totodată, în cadrul întâlnirilor de marți studenții mai au posibilitatea să participe la o serie de jocuri de societate, care dezvoltă creativitatea, atenția, logica, dar și să vizioneze filme care transmit mesaje încurajatoare, mai ales pentru perioada mai dificilă a sesiunii.

Nu doar atelierelor de creativitate, jocurile de societate, sportul sau alte activități recreative îi fac pe tineri să rămână împreună, în comuniune, ci și întâlnirile cu o serie de oameni deosebiți, ce reprezintă modele de urmat și de ascultat. La început de februarie, de exemplu, ASCOR Cluj-Napoca și toată comunitatea Bisericii Studenților l-au avut invitat pe domnul Octav Bjoza, președintele Asociației foștilor deținuți politici din România. Timp de aproape două ore, fostul pătimitor din timpul regimului comunist le-a relatat celor prezenți la eveniment despre experiența sa carcerală, despre ororile din acele timpuri de tristă amintire, despre mărturisire și demnitate, despre modele, valori și neam. Domnul Octav Bjoza impresionează prin ținuta intelectuală și tăria de caracter, impunându-se ca o personalitate marcantă atât printre cei care îl cunosc și îi știu felul de a fi, cât și pentru cei care au ocazia să îl audă pentru prima dată.

Domnul Octav Bjoza s-a născut în 1938, în municipiul Iași, stabilindu-se din 1941 cu familia în zona Brașov, unde absolvă Colegiul Național „Andrei Șaguna”. Între 1956 și 1958 face parte din organizația anticomunistă „Garda Tineretului Român”, din Brașov. Din 1957 urmează cursurile Facultății de Geografie-Geologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, însă la sfârșitul anului I, după ultimul examen, este exmatriculat și arestat de Securitatea din Iași, anchetat, judecat la 10 octombrie 1958, de către Tribunalul Militar Brașov, și condamnat la 15 ani de muncă silnică, 10 ani degradare civică și confiscarea totală a averii, pentru delictul de „crimă de uneltire împotriva ordinii sociale”. Familia sa este, în acest timp, hărțuită de Securitate, care îi confiscă terenul și locuința, îl arestează și concediază definitiv din serviciu pe tatăl, Ioan Bjoza, o destituie pe mama, Georgeta Bjoza, care este obligată să muncească necalificat. Octav Bjoza trece, în acest timp, prin închisorile Codlea, Gherla, Galați, Brăila, Văcărești și Jilava și prin lagărele de muncă Strâmba, Stoienești și Salcia (Balta Mare a Brăilei) și Bacul „4” și Periprava (Delta Dunării), de unde este eliberat la 23 iunie 1962.

După eliberare se căsătorește imediat cu prietena Carmen Sireteanu, care l-a așteptat în timpul celor patru ani de detenție. Din 1965, îi este admisă reluarea cursurilor superioare, iar între 1966 și 1972 urmează și absolvă Facultatea de Electromecanică din cadrul Universității Brașov. Lucrează între 1965 și 1992 la Trustul de Instalații

și Montaje Brașov și Trustul Electromagnetic București – șantierul Brașov. Nu îi este permisă promovarea în serviciu și este urmărit de Securitate până în 1989, iar fiul, Mircea, este exmatriculat de la Liceul de Marină din Constanța din cauza dosarului tatălui.

În 1989, participă direct la Revoluție, fiind primul brașovean care a pătruns în Sediul Securității Statului. Domnul Octav Bjoza este astăzi președinte la nivel național al Asociației foștilor deținuți politici, prin care organizează numeroase conferințe, simpozioane, comemorări, expoziții tematice și alte evenimente dedicate celor pe care îi reprezintă.

Lumea ca Biserică

Dumitru-Tiberiu Fișcu

Priveam într-o vară cerul plin de stele, împreună cu un prieten mai ciudat, și el îmi spunea că se simte privit, până în adâncul sufletului, de miliarde de ochi scânteietori. De parcă bolta înstelată n-ar fi altceva decât heruvimii aceia, cu ochi mulți și sabie de foc rotitoare, care au fost puși să păzească Raiul. „Și izgonind pe Adam, l-a așezat în preajma grădinii celei din Eden și a pus heruvimi și sabie de flacără vălvăitoare, să păzească drumul către pomul vieții” (Facerea 3: 24). În fața cerului înstelat el se simțea izgonit de acasă și cuprins de un sentiment difuz de vinovăție, ce îl făcea să se ascundă.

Altădată priveam asfințitul, împreună cu o persoană foarte dragă, și mi se părea că lumina se curbează în jurul ei, ca o șuviță de păr în jurul urechii. Lumea întreagă se poate umple de prezența unei persoane, devenind ca o haină a ei. Iar dacă acea persoană dispăre, tot universul devine un giulgiu, apusul – un prohod cosmic, iar soarele – o rană ce supurează în nori. Așa cum sângele amestecat cu puroi s-ar îmbiba în bucăți de vată sfâșiată. Și rana aceasta e dincolo – în cer, și, în același timp, dincoace – în inimă.

Părintele Rafail Noica amintea de un cuvânt enigmatic al Arhimandritului Sofronie, care spunea că realitatea are o mulțime de dimensiuni, dar ultima dimensiune este persoana – principiul ipostatic.

Întreaga lume e făcută printr-o Persoană, și din această Persoană iradiază toată lumina ei spirituală. „Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o” (Ioan 1: 3-5). Lumea învăluie și dezvăluie, în același timp, prezența acestei Persoane. La fel cum o haină acoperă și descoperă, în același timp, trupul. La fel cum mișcările subtile ale feței acoperă și descoperă, simultan, sufletul. „Întru strălucire și în mare podoabă Te-ai îmbrăcat; Cel ce te îmbraci cu lumina ca și cu o haină” (Psalmul 103: 2). Dar această prezență personală iubitoare se revelează dincolo de lume, doar dacă se descoperă, simultan, dincoace de lume – în inimă. „Când am început să mă rog cu inima”, scrie pelerinul rus, „tot ce mă înconjură mi se arăta într-un chip fermecător: pomii, pământul, văzduhul, lumea, toate parcă îmi vorbeau, zicând că ele pentru om există, mărturisind dragostea lui Dumnezeu față de om; am înțeles că toate se roagă, că dau slavă lui Dumnezeu. Lumea devine Biserică în ochii celui ce și-a făcut inima o biserică în care mintea se roagă”.

Această viziune asupra lumii anticipează starea ei finală, în care Persoana Domnului Iisus Hristos va copleși toate cu lumina Ei, transformând tot cosmosul în Biserică. „Și templu n-am văzut în ea, pentru că Domnul Dumnezeu, Atoțîitorul, și Mielul este templul ei. Și cetatea nu are trebuință de soare, nici de lună să o lumineze, căci slava lui Dumnezeu a luminat-o, și făclia ei este Mielul” (Apocalipsa 21: 22-23). Lumina veacului viitor este o lumină personală, asemenea luminii ochilor cuiva, care te-a iubit cel mai mult în viață. Și dacă tu ai iubit această Persoană – în care sunt cuprinse toate celelalte, căci toți suntem ca niște gânduri ale Ei din veșnicie, care încearcă să se împlinească în timp – nu poate fi fericire mai mare ca în acea reîntâlnire. Iar dacă ai rănit această dragoste, privirea Ei va fi insuportabilă, ca un incendiu care cuprinde totul în jur, de care nu poți decât să te ascunzi „întru întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților” (Matei 25: 30).

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com